

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

AMERIŠKA JAVNOST je te dni pod vtisom silnih poplav, ki so pustošile zadnje dni po enajstih državah našega srednjega zapada. Prizadete so bile države Pennsylvania, West Virginia, Ohio, Kentucky, Indiana, Illinois, Missouri, Arkansas, Tennessee, Mississippi in Louisiana. Poplave so pogonale iz njihovih domov okrog milijon oseb. Za enkrat je ugotovljeno, da je v poplavi izgubilo življenje 333 oseb, toda ob zaključnem štetju bo najbrž število žrtev mnogo višje. Materialna škoda se ceni na 400 milijonov dolarjev.

Konci preteklega tedna je bilo deloma mogoče ugotoviti obseg poplavne katastrofe v krajih ob reki Ohio in njenih pritokih, glede razdejanja, katerega utegne povzročiti reka Mississippi, v katero se reka Ohio izliva, pa so bila po večini le ugibanja. Pa četudi je strah pred velikimi poplavami ob doljnem teku reke Mississippi neutemeljen, so grozote sedanje poplavne katastrofe pretresljive.

V krajih, ki jih je poplava zadela, so se marsikje razpačile bolezni kot influenza, pljučnica in legar. Begunci, med katerimi so tudi bolniki, mnogo trpijo vsled mraza in mestoma tudi vsled gladi. Kako velikansko bo delo obnove, ko bomo razjarjene vode odtečajo, si je težko predstavljati.

Vpričo te silne katastrofe, ki je zadela tako velik del Zedinjenih držav, so mobilizirane za pomoč vse federalne, državne in dobrodelne agencije, ki sploh morejo v takih slučajih kaj pomagati. Po vsej državi se zbirajo prispevki za poplavljenice, pa tudi zvezni kongres in legislature raznih držav hitijo dovoljevati finančno pomoč. Take vzajemnosti in enotnosti v svrhu pomoči po poplavih prizadetim sodržavljanom že davno ni bilo v tej deželi. Milijoni Američanov so ob tej priliki pokazali, da imajo gorka in čuteča srca, katerih ni pokvaril toliko opranostan lov za dolarjem. In to je gotovo lep sončni žarek v temi nevihti katastrofe.

ZVEZNI KONGRES, ki se je dne 5. januarja sestel k rednemu zasedanju, šteje, kot znano 435 članov v poslanski zbornici in 96 v senatu. Izmed članov poslanske zbornice je 340 starih, drugi pa so novinci. V senatu je samo 15 novincev.

Najstarejši član poslanske zbornice po službi je 72-letni Adolph J. Sabath iz Chicaga, ki je bil rojen v Češkoslovaški. Po političnem naziranju je demokrat in je vedno aktiven v protekciji priseljencev. Najmlajši član poslanske zbornice je Lyle Hagler Boren, ki je šele 27 let star.

Najstarejši član senata po službi je William E. Borah iz države Idaho, ki služi svoj šesti termin. V začetku zasedanja sedanjega kongresa je bilo vloženih okrog 15.000 predlogov, izmed katerih bo mogoče sprejetih in zakonjenih kakih 2.000.

Plača kongresnikov znaša \$10.000 na leto in se izplačuje v mesečnih obrokih. Za pisarniške potrebine je vsakemu kongresniku dovoljeno \$125 na leto.

ZVEZA VELIKIH JEZER Z MORJEM

V severnem delu našega srednjega zapada se širi pet velikih jezer, ki bi se jih radi njihove velikosti lahko imenovalo sladkovodna morja. Ta jezera se imenujejo Ontario, Erie, Huron, Michigan in Superior. Z izjemo jezera Michigan, ki je popolnoma v območju Zedinjenih držav, delajo ta jezera mejo med Zedinjenimi državami in Canado. Vsa jezera so zvezana med seboj, deloma naravno, deloma potom prekopov. Vsa jezera so plovna in po njih križarijo tovorni in potniški parniki. Edina napaka je, da niso zvezana z morjem in da nimajo do njih dohoda prekomorski parniki.

Vsled tega so podjetni ljudje v Canadi in Zedinjenih državah že pred desetletji sanjali o zvezi Velikih jezer z Atlantikom. Razne organizacije in komisije so v poznejših letih izdelale tozadevne načrte. Letos se je eden teh načrtov približal činu projekta. Najbolj vhodno ležeče jezero Ontario naj bi se s prekopi in zavornicami zvezalo z veliko reko St. Lawrence, katere se izliva v St. Lawrence zaliv, ki je prav za prav del Atlantika. Ladje z Atlantika bi plule po St. Lawrence reki v jezero Ontario, odtam v jezero Erie, nato v jezero Huron, od tam pa v jezero Michigan ali pa v jezero Superior. Prekomorski parniki bi na ta način lahko pripluli do Buffala, Clevelanda, Detroita, Dulutha, Chicaga in še do drugih mest, ki imajo pristanišča ob teh jezerih.

Med Zedinjenimi državami in Canado je bila glede zgradnje te vodne zveze Velikih jezer z morjem že sklenjena pogodba. Predsednik Hoover je priporočal ameriškeemu zveznemu senatu potrditev dotične pogodbe, pa ni uspel. Leta 1934 je predsednik Roosevelt priporočal senatu, da pogodbo odobri, toda dobil je le navadno večino, in ne dvetretjinske, ki je potrebna za mednarodne pogodbe. Predsednik Roosevelt pa ni obupal in sedanji senat se bo spet moral pečati z omenjeno zadevo. Ker je sedanji senat po veliki večini demokratski, je upravičeno upanje, da bo z dovoljno večino odobril potrebno pogodbo s Canado, posebno, ker je predsednik Roosevelt zelo naklonjen temu projektu. Mogoče bosta obe državi sedanjo pogodbo še kaj spremenili predno bo končno veljavno odobrena.

Nad 90 odstotkov te vodne zveze z morjem tvori že sedaj Velika jezera sama. Treba bo prekopati le okrog 40 milj celine, zgraditi nekaj jezer in zavornice in ponekod poglobiti že obstoječe prekope, da bodo pripravni za velike prekomorske parnike. Izdatki za vse to so preračunani na \$543,429,000. Od tega bi odpadlo na Zedinjene države \$272,453,000, na Canado pa \$270,976,000.

Med ugodnosti zgradnje te vodne poti spadajo: velika proizvodnja cenene električne sile na jezovih, pospešen razvoj srednjega zapada, cenejša odpošiljatev farmerskih pridelkov in industrijskih izdelkov iz srednjega zapada in končno zaposlitev velikega števila delavcev tako na strani Zedinjenih držav kot v Canadi.

PROBLEMI PRISELJENCA

Vprašanje: V prejšnjih letih inozemski mornarji niso bili podvrženi deportaciji po triletnem bivanju v tej deželi. Ali je ta zakon še v veljavi?

Odgovor: Vi se očitno sklicujete na odstavek 34 priseljeniškega zakona od leta 1917, pod katerim inozemski mornarji, nezakonito bivajoči v Zedinjenih državah, so bili podvrženi deportaciji vsak čas v roku treh let po prihodu. To pravilo je bilo spremenjeno vsled priseljeniškega zakona od leta 1924. Vrhovno sodišče je odločilo v neki pravi, da triletno zastaranje (limitation) za deportacijo inozemskih mornarjev se ne nanaša na one, ki so prišli v to deželo po 1. juliju 1924. Oni morejo biti deportirani vsak čas, čim so zasačeni.

Vprašanje: Moj oče je zgubil ameriško državljanstvo vsled predolgega bivanja v inozemstvu. Moja mati in jaz sva postala državljana vsled njegove naturalizacije. Ali najino državljanstvo še velja?

Odgovor: V tem pogledu imamo nasprotujoče se sodnijske odločbe. Nekatera sodišča so bila mnenja, da izbris državljanstva se tiče ne le osebe same, ki je bila naturalizirana, marveč tudi onih, ki so indirektno postali državljanji. Druga sodišča so razsodila ravno obratno. Najbolje je, da vprašate v naturalizacijskem uradu svojega okraja, dali je vaše državljanstvo v dvomu. V tem slučaju morete zaprositi za državljanstvo, neodvisno od očetove naturalizacije.

Vprašanje: Odbili so mojo prošnjo za naturalizacijo, ker je ena izmed prič postalca zmedena in trdila, da me pozna le štiri leta—mesto petih. Ali smem nadomestiti jo z drugo prič?

Odgovor: To dokazuje, kolike previdnosti je treba pri izbiranju naturalizacijskih prič. Vrhovno sodišče je odločilo, da je treba izbrisati državljanstvo, ako je bilo pridobljeno na podlagi krive priasege prič ali enačih prevar na račun sodišča. Sedaj je prekasno za vas, da bi spremenili priče. Morate začeti vse znova in vložiti novo prošnjo. Bodite pa bolj previdni v izbiranju prič, ki morejo svedočiti o vašem bivanju in o vašem dobrem moralnem značaju.

Vprašanje: Sem v Zedinjenih državah od leta 1905 naprej, stanoval sem vsa ta leta v istem kraju, ali nisem postal ameriški državljan, ker ne znam, s kako ladjo sem prišel v to deželo. Pred dvema letoma sem hotel iti na obisk v stari kraj, pa nisem mogel dobiti "permita" za povratek iz istega razloga. Pravijo mi, da moram legalizirati svoje bivanje, ali živim predaleč od vsake priseljeniške postaje, da bi mogel zlahka izpolniti vse predpisane formalitete.

Odgovor: Ker ste prišli v Zedinjene države pred dnem 29. junija 1906, morete postati državljan, tudi če ne znate kdaj in s kakim parnikom ste prišli, ker v takem slučaju se ne zahteva "certificate of arrival." Treba pa, da podate zadostne dokaze o tem, da ste prišli pred dnem 29. junija 1906 in v ta namen se v splošnem smatrajo kot zadovoljiva potrdila s strani tedanjega delodajalca, pa taki osebni dokumen-

DODATEK K USTAVI

Ustavo Zedinjenih držav se more izboljšati ali popraviti samo potom amendmentov ali dodatkov. Tak dodatek mora najprej sprejeti obe zbornici zveznega kongresa, nato pa ga morajo odobriti vsaj tri četrtine posameznih držav, bodisi potom državnih legislatur, bodisi v to svrhu sklicanih konvencij, kakor določa zvezni kongres. Osnutek amendmenta postane veljaven in ustaven, kadar ga odobri 36 držav naše Unije.

Od rojstva Zedinjenih držav pa do danes je bilo k ustavi sprejetih 21 amendmentov. Od teh amendmentov nam je najbolj v spominu 18., ki se je tikalo prohibicije in ki je bil z enim poznejšim amendmentom razveljavljen.

Splošno se sodi, da bo v letošnjem letu odobren 22. amendment, ki se nanaša na otroško delo. Osnutek tega amendmenta, ki je bil z veliko večino sprejet v zveznem kongresu že leta 1924, določa, "da naj ima kongres moč omejevati, regulirati in prepovedati delo oseb, ki so stare manj kot 18 let."

Dosedaj je odobrilo gornji osnutek amendmenta 25 držav. Treba je torej še odobritve nadaljnjih 11 držav, predno postane amendment veljaven. Predsednik Roosevelt se odločno zavzema za sprejem tega amendmenta in je nedavno razposlal pisma governerjem devetnajstih držav, s pozivom, da naj store, kar morejo, da bo amendment sprejet.

Gre se največ glede zaposlovanja 14 in 15 let starih otrok v rudnikih, predilnicah in drugih industrijah. Milijone odraslih ljudi, ki bi radi delali, ne more dobiti dela, ker podjetniki zaposlujejo otroke, katerim plačujejo sramotno nizke plače. To v prvi vrsti škoduje zdravju in rasti mladih ljudi, ki se šele razvijajo, poleg tega pa vpliva tudi na plače odraslih delavcev in na prilike zaposlovanja istih. Nekateri države imajo sicer že svoje lastne postave, ki cmejujejo zaposlovanje otrok v industrijah, toda ker takih postav ni v vseh državah, imajo skopuški delodajalci, ki zaposlujejo otroke za nizke plače, prednost pred onimi, ki zaposlujejo odrasle delavce in jim morajo več plačevati.

Da se temu sramotnemu izkoriščanju napravi konec in da se konča iz tega izvirajoča kompeticija, je potreben dodatek k zvezni ustavi, da bo smel zvezni kongres regulirati otroško delo za vse države enako. Razpoloženje za sprejem tega 22. amendmenta je v tem času boljše kot je bilo kdaj prej, zato je mnogo upanja, da bo še letos odpravljena sramotna pega izkoriščanja nedoraslih otrok v ameriških industrijah.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Soustanovnik in prvi predsednik K. S. K. Jednote, Josip Stukel, je dne 31. januarja nanagloma umrl med službo božjo v slovenski cerkvi v La Salle, Ill. Dosegel je starost 71 in pol let; doma je bil iz Petrove vasi pri Metliki na Dolenjskem.

VREME IN PODNEBJE

O malokateri stvari se toliko govori kakor o vremenu. Kadar ne vemo kako drugače začeti pogovora, začnemo z vremenom; kadar nam zmanjka predmetov za nadaljni pogovor, nam je dobrodošlo vreme. To končno ni tako nesmiselno in smešno, kakor se nam včasih dozdeva. Vreme vpliva ugodno ali neugodno na vsakega izmed nas. Poleg tega je za vse enako, vsaj za tiste, ki bivajo v istem mestu ali pokrajini.

Znanstveniki za d'nje čase vedno bolj ugotavljajo, da je človek v mnogih czirih produkt vremena in podnebjja. Ljudje v gotovem podnebjju so bolj podvrženi gotovim boleznim, kakor prebivalci krajev z drugačnim podnebjem. Dokazano je tudi, da vreme ali podnebjje v gotovih krajih ugodno vpliva na zdravljenje gotovih bolezni ali vsaj za olajšanje istih.

Dr. Clarence A. Mills, profesor preizkuševalne medicine na univerzi v Cincinnatiju, deli podnebjje v dve glavni vrsti. Prvo je vroče in vlažno podnebjje z redkimi nevihtami; drugo je zmerno, s pogostimi in močnimi spremembami. Prve vrste podnebjje le malo vznemirja človeško telo. Druge vrste podnebjje pa naganja telo k neprestani aktivnosti, telo se izčrpa in sledijo razne bolezni. Ljudje v krajih z močno izpreminjajočim se vremenom pogosto trpijo na sladkorni boleznii, golši in anemiji. Prebivalci južnih krajev imajo malokdaj sladkorno bolezen v hudi obliki, in oni severnjaki, ki imajo to bolezen, navadno občutijo znatno izboljšanje, če se preselijo v milejše podnebjje.

Iz raziskovanj dr. Millsa se da sklepati, da so za ljudi s sladkorno boleznijo priporočljivi gorki južni kraji. Za revmatične bolnike je priporočljiv naš jugozapad. Stari ljudje in oni, katerim dela neprilike visok krvni pritisk, naj bi si izbrali gorke in primeroma vlažne kraje.

Južnjaki, ki se preselijo v severne kraje, so posebno podvrženi nervozni izčrpanosti, visokemu krvnemu pritisku, sladkorni boleznii in tuberkulozi. Nizka temperatura tudi večkrat povzroča melanholijo in nagnjenje k samomoru. Preselitev v gorke kraje zniža krvni pritisk in živčno napetost.

Popolnoma perfektne podnebjja za vse kraje in vse ljudi ni nikjer. Za večino ljudi pa je ugodno podnebjje, kjer so večkratne, toda ne preostre vremenske spremembe, nekaj hladnega in nekaj oblačnega vremena, dovolj dežja in prilično izrazite spremembe po letnih časih.

Najbolj idealno podnebjje za trajno bivanje človeka bi bilo, po mnenju dr. Millsa, na planotah Andskega gorovja. Najboljša vremenska temperatura je med 40 in 60 stopinjami gorkote. Podnebjje, kjer je gorkota vedno nad 60 stopinj, zmanjšuje človeško energijo in aktivnost. Podnebjje z gorkoto pod 40 stopinj pa človeka neprestano utrjuje in izčrpa.

Tropski kraji v splošnem zdravju niso posebno prikladni. Za človeka iz zmernega podnebjja je celo nevarno živeti v tropskem podnebjju nad dve leti. Za take ljudi, ki morajo živeti v tropskih krajih,

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

Ljubljanski listi poročajo o najnovejših slikah Božidara Jakaca, ki se je vrnil v domovino po treh mesecih bivanja na Norveškem. Njegove norveške slike zavzemajo kar dve sobi Jakopičevega paviljona, kjer so razstavljene. Pravijo jim "Norveška, gledana skozi temperament slovenskega umetnika." Slikar Jakac, ki je po rodu Dolenjec, se posebno odlikuje po svojih dolenjskih motivih. Bogastvo slik pa je prinesel tudi iz Afrike, pozneje iz Amerike in zadnji čas iz dežele polnočnega sonca, Norveške. Slikar Jakac se je svoječasnno mudil skoro dve leti v Zedinjenih državah, v Clevelandu je imel tudi razstavo svojih slik, in je rojakom v mnogih slovenskih naselbinah Amerike osebnopoznan.

V letošnjem januarju je preteklo 140 let, odkar je izšla prva številka prvega slovenskega časnika "Ljubljanske Novice." To je bilo 4. januarja 1797. Urednik in skoro edini pisec "Ljubljanskih Novic" je bil pesnik Valentin Vodnik. Slovensko časnikarstvo je vseskar v 140 letih pokazalo velikanski razmah in napredek.

V Crnomlju je po kratki boleznii umrl večkratni črnomljski župan Kari Mueller, star 60 let. Pokojnik je bil zaveden Slovenec, poznan po vsej Beli Krajini in tudi v drugih slovenskih krajih. Za svoj rodni kraj se je zelo zanimal tudi v gospodarskih ozirih, posebno, glede vinogradištvja.

Usoda ukradenega otroka. Vsi ljudje se boje zopora kakor vruga, v policijskih zaporih v Beogradu pa se že kakih 14 dni drži 18-letni mladenič kakor klop in si policisti belijo glave, na kak način bi se iznebili tega nenavadnega gosta. V evidenci urada ga vodijo kot človeka brez imena, zakaj še danes se ne ve, kdo je ta krepki, bistroumni mladenič, ki govori neko mešanico poljskega in češkega jezika ter zatrjuje venomer, da je sin neke srbske matere iz okolice Beograda. Brezimeni gost beograjske policije je prišel iz ciganskega taborišča, ki je spomlad taboril neke pri Rigi. Tam je umrla takrat neka stara ciganka in brezimeni mladenič je tedaj še v vsem taborišču veljal za njenega najmlajšega sina. Pred smrtjo pa je stara ciganka mladeniča poklicala ter mu povedala, da ni njen sin, pač pa najdenček, ali morda tudi ukradeno dete, najdeno v burnih poprevratnih dneh neke blizu Beograda. Več umirajoča stara ciganka ni mogla povedati, fant pa je takoj po njeni smrti zapustil cigansko taborišče ter prehodil področje več držav, da bi v Jugoslaviji blizu Beograda poiskal svoje starše. V Jugoslavijo je prišel preko Avstrije in zajeli so ga orožniki na Jezerskem. Kakor po drugih državah, tako so ga seveda tudi tam sumnil, naposled so ga pa vendarle poslali v Beograd. Beograjski listi so že nekajkrat objavili sliko mladeniča brez imena, ki je med cigani, potujočimi po severnih državah živel pod imenom Ervin Rosenfeld. Fant ima na hrbtnu znamenje.

Nakupni davek v državi Ohio je velika pokora in vsak ga z nevoljo plačuje. Nakupni davek je treba plačati celo od krste. Edina olajšava pri tem je, da tistemu, ki krsto zase rabi, ni treba plačati davka. Vsekakor pa je v takih slučajih vsak rajši na strani tistih, ki davek plačajo.

Neki raziskovalec polarnih krajev je po povratku v civilizacijo v veseli družbi trdil, da otroci Eskimov včasih že drugi dan po rojstvu shodijo. Ko so se poslušalci nevrjetno muzali, se je razhudil: "Šleve, ali ne veste, da so na severnem tečaju šest mesecev dolgi dnevi in šest mesecev dolge noči! Pa recimo, da se otrok rodi ponoči, koliko

VSAK PO SVOJE

Preteklo poletje so fantje gozdne armade našli nekeje v minnesotskem gozdu pod velikim kupom žaganja 40 let star led. Pred štiridesetimi leti je namreč tam stala žaga, ki je nagrmadila kup žaganja na led. Ako bi fantje še malo kopali, bi morda našli še kako banko, ki je pred 40 leti zmrznila.

Evropa, ki se mrzlično pripravljala na novo vojno, menda ni nikdar slišala o izreku Benjamin Franklina, da na svetu še ni bilo nobene dobre vojne in nobenega slabega miru.

Iz Jugoslavije so lansko leto eksportirali v Nemčijo 6.000 strupenih kač. Včasih je prihajal strup iz Nemčije v jugoslovske kraje, zdaj ga pa nazaj pošiljajo.

V Chicagu se je neki jetnik dobesedno pometel iz ječe. Vzel je namreč oskrbnikovo metlo in pometal z njo do izhoda ter še malo naprej, nakar je izginil. Stražniki ga niso ovrhali, ker so mislili, da je eden uslužbencev.

Iz Detroita pošiljajo na Novo Zelandijo avtomobile, ki so izdelani tako, da lahko rabijo alkohol mesto gasolina. Na Novi Zelandiji namreč nimajo domačih zalog gasolina. Krajev brez domačega alkohola pa ni nikjer na svetu. O tem nas je uverila pokojna prohibicija.

V Washingtonu je bilo nedavno naznanjeno predavanje o neskončnosti vsemira oziroma svetovnega prostora. Predavatelj je prišel v dvorano pol ure po napovedanem času in se je pri poslušalcih oprostil, da se je zamudil, ker ni mogel najti prostora za "parkanje" svojega avtomobila.

Mussolini namerava poslati skupino italijanskih počestnih muzikantov v Etiopijo. Ali niso Etiopci že dovolj trpeli!

V Watertownu, Wis., živi gostilničar T. Gehrke, ki se poda v posteljo takoj, ko v jeseni zapade prvi sneg, in ne vstane, dokler ne zazeleni pomlad. Mož nima pravega imena: pisati bi se moral Medved.

Znanstveniki so pronašli, da tulni ali morskii psi tudi včasih trpijo na glavobolu. Pa ne, da bi bile temu krive morske deklince!

Nakupni davek v državi Ohio je velika pokora in vsak ga z nevoljo plačuje. Nakupni davek je treba plačati celo od krste. Edina olajšava pri tem je, da tistemu, ki krsto zase rabi, ni treba plačati davka. Vsekakor pa je v takih slučajih vsak rajši na strani tistih, ki davek plačajo.

Neki raziskovalec polarnih krajev je po povratku v civilizacijo v veseli družbi trdil, da otroci Eskimov včasih že drugi dan po rojstvu shodijo. Ko so se poslušalci nevrjetno muzali, se je razhudil: "Šleve, ali ne veste, da so na severnem tečaju šest mesecev dolgi dnevi in šest mesecev dolge noči! Pa recimo, da se otrok rodi ponoči, koliko

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Istovremeno Jugoslovenske Katoličke Jednote

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Narodna za članstvo 75c istovremeno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.50 per year; nonmembers \$15.00

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XIII. 83 NO. 5

Iz urada glavnega tajnika J. S. K. Jednote

NEKAJ VAŽNIH NAVODIL DRUŠTVENIM TAJNIKOM

Letos smo dobili zopet precejšno število novih društvenih tajnikov in 1. januarja 1937 so stopila v veljavo tudi nova pravila. Umetno je vsled tega za glavni urad, da izda nekaj važnih navodil, da bo poslovanje med društvenimi tajniki in glavnim uradom bolj lahko in razumljivo. Prosim, torej vse društvene tajnike in tajnice, da naslednja navodila natančno IN VEČKRAT prečitajo, ker le na ta način bodo zamogli imeti koristi od njih.

1.—V odrasli oddelek Jednote lahko pristopi vsaka oseba belega plemena v starosti od 16. pa do 55. leta, ne oziraje se na njeno narodnost, versko ali politično prepričanje. Glavni pogoj je, da je prosilec za članstvo zdrav. Za koliko se zamore posamezni prosilec zavarovati je navedeno v točki 258 novih pravil.

2.—Prosilci za članstvo, ki so stari nad 50 let, se lahko zavarujejo samo za \$250.00 smrtnine, za bolniško, odškodninsko in onemoglostno podporo pa ne. Tudi se ne more nihče zavarovati za bolniško, odškodninsko in onemoglostno podporo, ki je že član Jednote, ako je že nad 50 let star.

3.—Koga se sme imenovati dedičem v certifikatu, je navedeno v točki 259 in v točki 260; poslednja pa ne velja za nove člane.

4.—Za pogrebne stroške ne sme noben član zapustiti več kot \$250.00, v državi Illinois pa ne več kot \$200.00.

5.—Starih certifikatov, ki so znani pri nas kot certifikati načrta "A" in ki temeljijo na National Fraternal Congress lestvici, Jednota od 1. januarja 1933 več ne izdaja, in vsak član, ki bi želel zavarovalnino za smrtnino zvišati, zamore storiti to edinole v novih načrtih "AA," "B" ali "C." Za zvišanje zavarovalnine za smrtnino je rabiti forme št. 119. Če nimate teh form, tedaj pišite po nje.

6.—Vsak član, ki je sedaj zavarovan v starem načrtu "A," lahko vsak čas svojo zavarovalnino spremeni v načrt "AA," "B" ali "C," in vrednost starega certifikata se kreditira novemu certifikatu.

7.—Stari certifikati načrta "A" nimajo nobene gotovinske ali posojilne vrednosti in tudi nimajo podaljšljive opcije, zato pa postanejo brez vsake veljave, ako je bil član vsled zamudnih asesmentov po preteku 90 dni od dneva suspendacije črtan. Vsled tega je jako priporočljivo in koristno za vsakega člana, da svoj stari certifikat zamenja za enega izmed novih certifikatov.

8.—Ako imate člana, ki bi želel svoj stari certifikat zamenjati za enega izmed novih, tedaj pišite na glavni urad, pa vam bomo sporočili, koliko kredita bi prejel za stari certifikat in koliko ter po kaki starosti bi plačeval v novem načrtu.

9.—Ako je bil lastnik certifikata načrta "AA," "B" ali "C" radi neplačila asesmentov suspendiran in črtan, in če je njegovo certifikat ob času črtanja imel rezervno vrednost, potem se tak certifikat avtomatično stavi na takozvano podaljšano zavarovalnino ali "extended insurance" in ostane v veljavi toliko časa, dokler ni dovolil rezerv. Kadar se člana stavi na podaljšano zavarovalnino, tedaj se ga stavi samo za smrtnino, za druge podpore pa ne. Lastnike podaljšanih certifikatov se ne smatra za aktivne ali pravomočne člane Jednote in nimajo pravice prihajati na društvene seje.

10.—Lastniki podaljšanih certifikatov nimajo pravice zahtevati posojil in tudi ne morejo svojih certifikatov ponovno oživeti, ako so stari nad 55 let.

11.—Za bolniško podporo po 1 dolar ali 50 centov na dan in za razne odškodnine, ki so predpisane v pravilih, se lahko zavaruje vsak član od 16. pa do 50. leta, ako je bila njegova prošnja potrjena od krajevnega društva, vrhovnega zdravnika in glavnega urada. Noben član se ne more zavarovati samo za bolniško in odškodninsko podporo, ampak se mora obenem zavarovati tudi za smrtnino.

12.—Do bolniške podpore so novi člani upravičeni po preteku treh mesecev od dneva sprejema v Jednoto, v slučaju ponesebe pa po preteku 30 dni. Do odškodnin so upravičeni po preteku šestih mesecev od dneva sprejema v bolniški in odškodninski oddelek. Odškodnine, ki jih Jednota plačuje, in pogoj za iste je najti pod točkami od 299 do 318.

13.—Celotna bolniška podpora se plačuje 6 mesecev, polovična pa tudi šest mesecev za eno in isto bolezen ali onemoglost. Ko je član prejel vso celotno in polovično podporo, potem se ga smatra, da je bil za isto bolezen popolnoma izplačan in odpravljen in ako je še nadalje bolan ter popolnoma nezmožen za delo, tedaj se ga stavi na onemoglostno podporo, če je bil zanj zavarovan, kjer prejema po \$10.00 mesečno za ne več kot 2 leti.

14.—Ako je član zbolel iz naravnih vzrokov, tedaj se mu za prve tri dni ne plača bolniške podpore, če se je pa ponesebil, tedaj je upravičen do podpore od prvega dne naprej.

15.—Za delno onemoglost, to je, kjer je zdravnik zapisal, da je bil član le delno onemogel (partially disabled), Jednota ne plačuje nobenih bolniških podpor.

16.—Pravila za administracijo bolniškega oddelka in za plačevanje bolniških podpor je najti v točkah 319 do 355.

17.—V onemoglostnem skladu se lahko zavaruje vsak član od 16. pa do 50. leta, ako je bila njegova prošnja pravilno odobrena in potrjena. Onemoglostno podporo se plačuje kot navedeno v točkah 356 do 360 jednotlivih pravil.

18.—Zahteve za bolniško podporo je narediti na formi št. 100, za odškodnine na formi št. 102, za operacije na formi št. 101 in za onemoglostno podporo na formi št. 103. Ako teh form nimate na rokah, tedaj pišite po nje takoj.

19.—Vsakemu članu, ki se je javil bolnim, morate izročiti takozvano prijavno kartico, katero naj izpolni članov zdravnik in katero se ima takoj poslati na vrhovnega zdravnika.

20.—Ako želi član spremeniti dediče v certifikatu, tedaj mu dajte v podpis formo št. 116; ako želi znižati zavarovalnino, potem naj podpiše formo št. 117; ako želi odstopiti od bolniške ali onemoglostne podpore, tedaj naj podpiše formo št. 118; ako je izgubil svoj certifikat in želi novega, tedaj naj podpiše formo št. 136; ako je član spremenil ime ali ako se je članica poročila, tedaj naj podpiše formo št. 135. Vsem prošnjam za premembo dedičev, za znižanje ali zvišanje zavarovalnine za smrtnino in za premembo imena, mora biti priložen star certifikat.

21.—Vsaka listina mora biti od člana lastnoročno podpisana, če pa član ne zna pisati, tedaj naj naredi križ. Ako članovo ime podpiše društveni tajnik, član naredi pa samo križ, potem mora za članovim imenom podpisati tudi svoje ime kot prič. Na primer, če bi jaz ne znal pisati in bi moj društveni tajnik Janko Rogelj podpisal moje ime, jaz bi naredil pa samo križ, potem bi bil podpis sledeči:

njegov Priči:
ANTON (X) ZBAŠNIK Anton Okoliš
križ Valentin Orehek
priča križu: Janko Rogelj

Nobene podkrižane prošnje ne bomo odobrili, ako ne bo na gornji način podkrižana.

22.—Asesment članov so plačljivi vsakega prvega dne v mesecu, do 1. dne naslednjega meseca pa MORAJO biti plačani. Kdor asesmenta do prvega dne naslednjega meseca ni plačal, je ipso facto suspendiran. Kake posledice zadenejo člana, ki asesmenta ni plačal, lahko opazite v točkah 499 do 508.

23.—Društvenim uradnikom ni dovoljeno sprejeti asesmenta od članov, ki so bili suspendirani več kot 30 dni, ako sumničijo, da je član tekom suspendacije obolet ali zadobil kako poškodbo.

24.—Vsi asesmenti morajo biti v rokah glavnega blagajnika do 5. dne naslednjega meseca.

25.—Vsak mesec mora društveni tajnik sporočiti glavnemu uradu imena suspendiranih, ponovno sprejetih, prestoplih in umrlih članov.

26.—Kadar se kak član preseli v področje drugega krajevnega društva, tedaj se mora takemu članu dati prestopni list k drugemu društvu. Prestopni list izroči članu tajniku novega društva, ki si vse podatke zabeleži v svoje knjige in prestopni list na to pošlje na glavni urad. Pri starem društvu mora član plačati najmanj en asesment za naprej.

27.—Ako se član preseli v kraj, kjer ni društva, ali če odpotuje v staro domovino, tedaj se mu izda potni list kot je navedeno v točkah 458, 459 in 460.

28.—Jednota ne računa nobene pristopnine, toda ob času podpisa prošnje za sprejem, mora prosilec plačati najmanj en asesment v naprej. Za slučaj, da bi ne bil sprejet, se mu denar vrne.

29.—Jednota vrne prosilec za zdravniško preiskavo do vsote \$2.00, toda s tem ni rečeno, da bomo vrnili dva dolara, če je član plačal samo 1 dolar. Stroške zdravniške preiskave vračamo društvom šele tedaj, ko smo prejeli vsaj 1 asesment od novopristoplega člana.

30.—Nagrade, ki jih plačuje Jednota svojim agitatorjem za nove člane, je najti vsak teden v Novi Dobi. Te nagrade izplačujemo naravnost društvom, a društva naj skrbijo, da prejmejo denar tisti, ki so člana pridobili. Te nagrade ne izplačamo prej, dokler nismo prejeli vsaj tri asesmente od novopristoplega člana.

31.—Pristopnina v mladinski oddelek je prosta. Jednota vrne stroške zdravniške preiskave do vsote 50 centov, kar se pa zgodi šele potem, ko smo prejeli vsaj 1 asesment od člana. Nagrade za pridobivanje mladinskih članov je najti vsak teden v Novi Dobi.

32.—V mladinski oddelek sprejemamo otroke od dneva rojstva pa do 16. leta, zavarovani pa lahko ostanejo v mladinskem oddelku do 18. leta.

33.—Vsak član mladinskega oddelka lahko prestopi v odrasli oddelek, ko je dovršil 16. leto. Za otroke, ki prestopijo v odrasli oddelek iz mladinskega oddelka, veljajo iste prošnje za sprejem, kot za posvem nove člane, namreč forma št. 1. Ako se želi član zavarovati za 250 ali 500 dolarjev posmrtnine in za bolniško ter odškodninsko podporo, tedaj se ne zahteva zdravniške preiskave, ako se pa želi zavarovati za višjo vsoto, potem pa se mora taki preiskavi podvreči.

34.—Vse prošnje za sprejem, zahteve za bolniško, odškodninsko in onemoglostno podporo, operacije in porodne nagrade naj se pošljejo naravnost na vrhovnega zdravnika.

35.—Vse pritožbe in prizive naj se pošlje predsedniku glavnega porotnega odbora.

36.—Kadar je kak član umrl, je odstopil ali bil črtan, tedaj sporočite to tudi upravnistvu Nove Dobe, da se mu ustavi list. Istotako sporočite upravniku Nove Dobe, kadar se kak član preseli, in pri tem morate navesti stari in novi naslov.

37.—Kadar pišete na glavni urad, pišite vedno samo na eni strani, in, če le mogoče, s črnilom. Potrebno je tudi, da pišete o vsakem predmetu na posebni poli papirja. Ni namreč praktično za nas tukaj, če nas na eni in isti poli papirja vprašate, zakaj je ta in ta član prejel samo toliko podpore; koliko bi dali rezerve temu in temu članu, če bi spremenil v drugi načrt; koliko ima ta in ta član še rezerve; zakaj smo vam zadnji mesec za enega člana preveč računali; kdaj bomo za tega ali onega člana izplačali nagrado ali za zdravniško preiskavo, itd. To so predmeti, ki spadajo v razne oddelke tukaj v uradu in če ste vsa ta vprašanja stavili na en kos papirja, kam in kje naj potem dolično pismo in naš odgovor shranimo, da bi ga pozneje,

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)
časa ga vzame do prvega in potem do drugega dne!"

Prijatelj Cahej meni, da je brez podlage trditve nekaterih zdravnikov, da oženjeni možje žive dalje od samskih. Oženjenim da se življenje samo zdi daljše.

V New Yorku je neki zdravnik obudil k življenju psa, ki je bil že 10 minut mrtev. Take zdravnike bi rabili za Ligo narodov, za zamrznjene vloge na bankah in za pozabljive dolžnike.

Vsega na svetu se je treba naučiti in neizkušeni začetniki skoro v nikakem podjetju ne uspejo. Pa se nekateri čudijo zakaj toliko mladih zakoncev zavozaj barke na pečine!

Neki E. L. Heacock v Houstonu, Texas, se je tekom zadnjih dveh let štirikrat poročil, in sicer vedno z isto žensko in brez kakšne razpore. Pač morajo biti čudni možje, ki živijo v Texasu. Povprečnemu državljanu je ena sama poroka dovolj, dostikrat še preveč.

V canadski provinci Ontario pravica moških se ni čisto pod psom. Na nekem tamkajšnjem sodišču je bil oproščen mož, ki je bil obtožen, da je udaril svojo ženo, ko je povedal, da jo je oplazil zato, ker mu ni hotela pripraviti zajterka. Sodnik je k oprostitvi razsodbi še dostavil, da bi v sličnem slučaju tudi on tako storil.

V znameniti zverinjak v Washingtonu je bila pred nekaj tedni iz tropskih krajev pripeljana lepa mlada opica, kateri strežejo na vse mogoče načine, pa ima revica vedno solzne oči. Saj jih ima lahko, če opazuje našo slavno civilizacijo!

A. J. T.

PROBLEMI PRISELENCA

(Nadaljevanje s 1. strani)
ti, kot poročni list, rojstni list otrok, nadalje stare zavarovalne police, stare bančne knjige itd., vse to podprto od zapriseženih izjav dveh ameriških državljanov. Ob takih dokazilih bi bili lahko dobili tudi permit. Vprašanje: Jaz sem eden izmed tihkih inozemcev, ki so prišli nezakonito v to deželo po 3. juniju 1921, ali pred 1. julijem 1924. Mi nismo podvrženi deportaciji, ali ne moremo niti postati ameriški državljanji. Ali se zdi, da bo novi kongres kaj ukrenil v našo korist?

Odgovor: Department of Labor in kongresni odseki so že mnogo let priporočali zakon, ki bi omogočil legalizacijo onih inozemcev, ki so prišli brez priseljeniške inspekcije v dobi med 3. junijem 1921 in 1. julijem 1924. Taka uredba je bila

če bi bilo treba, brez težkoč lahko našli? Hvaležen bom torej vsakemu, ki bo to upošteval.

38.—Posojila na certifikate za plačilo asesmentov bomo od zdaj naprej izdajali po enkrat na leto, če bo član imel dovolj rezerve, v obratnem slučaju pa za toliko, kolikor bo dovolila rezerva. Kadar bodo obresti zapadle v plačilo, bomo poslali društvenim tajnikom naznanila, in ako bo član obresti plačal, tedaj se jih bo poslalo zaeno z asesmenti na glavnega blagajnika. Ako obresti do 5. dne naslednjega meseca ne bodo plačane, tedaj jih bomo pripisali v glavnici.

39.—Preberite natančno knjižico "Tabela Asesmentov in neizgubljivih vrednosti certifikatov J. S. K. J.", ki smo jo pred časom izdali in katerih imamo še vedno v zalogi, in preberite jo večkrat, ker vsebuje zelo važne in koristne informacije. Knjižica je tiskana v slovenskem in angleškem jeziku in vsak dober in agilen tajnik jo ima vedno pri sebi.

40.—In končno, kar je najbolj važno, BERITE PRAVILA. Pravila berite, pravim, kajti kdor pravila pozna, temu ne bo težko poslovali ne z glavnim uradom in tudi ne s posameznimi člani.

Izrežite si ta navodila in jih shranite, ker vam bodo večkrat prav prišla.

Z bratskim pozdravom,

ANTON ZBAŠNIK, glavni tajnik.

Jugoslovenska Katoliška Jednota v Ameriki

ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR

a) Izvrševalni odsek:

Predsednik: PAUL BARTEL, 225 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Prvi podpredsednik: JOSEPH MANTLE, Ely, Minn.
Drugi podpredsednik: PAUL J. OBLOCK, R. D. 1, Box 153, Turtle Creek, Pennsylvania.

Tretji podpredsednik: FRANK OKOREN, 4759 Pearl St., Denver, Colo.
Četrti podpredsednik: JOHN P. LUNKA, 1266 E. 173rd St., Cleveland, O.
Tajnik: ANTON ZBAŠNIK, Ely, Minn.

Pomožni tajnik: FRANK TOMSICH JR., Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn.
Vrhovni zdravnik: DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: ANTON J. TERBOVEC, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

b) Nadzorni odsek:

Predsednik: JOHN KUMŠE, 1785 E. 33rd St., Lorain, O.
1. nadzornik: JANKO N. ROGELJ, 6401 Superior Ave., Cleveland, O.
2. nadzornik: FRANK E. VRANICHAR, 1812 N. Center St., Joliet, Ill.
3. nadzornik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn.
4. nadzornik: ANDREW MLAVEC, Box 31, Meadow Lands, Pa.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.
1. porotnik: JOHN SCHUTTE, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
2. porotnik: FRANK MIKEC, Box 46, Strabane, Pa.
3. porotnica: ROSE SVETICH, Ely, Minn.
4. porotnik: VALENTIN OREHEK, 284 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Jednotino uradno glasila:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vse stvari, tikačje se uradnih zadev, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne posiljave pa na glavnega blagajnika. Vse pritožbe in prizive naj se naslovi na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov, prošnje za zvišanje zavarovalnine in bolniška spravevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, narodnina nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na naslov: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Jugoslovenska Katoliška Jednota v Ameriki je najboljše jugoslovensko zavarovalništvo v Zedinjenih državah in plačuje najbolske podpore svojim članom. Jednota je zastopana skoro v vsaki večji slovenski naselbini v Ameriki, in kdor hoče postati njen član, naj se zgleda pri tajniku lokalnega društva ali pa naj piše na glavni urad. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani belega plemena, neoziraje se na njih vero, politično pripadnost ali narodnost. Jednota sprejema tudi otroke v starosti od dneva rojstva do 16. leta in ostanejo lahko v mladinskem oddelku do 18. leta. Pristopnina za oba oddelka je prosta.

Promoženje znaša nad \$2,000,000.00. Solventnost Jednote znaša 112.42%.

NAGRADE V GOTOVINI

ZA NOVOPRIDOBLJENE ČLANE ODRASLEGA IN MLADINSKEGA ODDELKA DAJE J. S. K. JEDNOTA NAGRADE V GOTOVINI.

Za vsakega novopridobljenega člana mladinskega oddelka je predlagatelj deležen 50 centov nagrade.

Za novopridobljene člane odraslega oddelka pa so predlagatelji deležni sledečih nagrad:

za člana, ki se zavaruje za \$ 250.00 smrtnine, \$1.00 nagrade; za člana, ki se zavaruje za \$ 500.00 smrtnine, \$1.50 nagrade; za člana, ki se zavaruje za \$1000.00 smrtnine, \$3.00 nagrade; za člana, ki se zavaruje za \$1500.00 smrtnine, \$3.50 nagrade; za člana, ki se zavaruje za \$2000.00 smrtnine, \$4.00 nagrade.

tudi v zakonskem predlogu (Kerr Bill), ki ga kongres ni sprejel v zadnjem zasedanju.

Ni dvoma, da se bodo v novem kongresu ponovila prizadevanja za vzakonitev take postave. Kaj bodo zbornice kongresa sklenile v tem pogledu, ne more sedaj nihče prerokovati.—FLIS.

ZVEZA VELIKIH JEZER Z MORJEM

(Nadaljevanje s 1. strani)

Seveda ima gradnja omenjene vodne zveze Velikih jezer z morjem tudi velike in mogočne nasprotnike, kar je vzrok, da se je ves projekt toliko časa zavlekel. Projektu se upirajo pristanišča na Atlantiku, posebno v New Yorku, ker se bojijo, da bodo zgubila znaten del prometa; upirajo se družbe, ki proizvajajo električno silo, ker bodo morale isto pomeniti, če bodo hotele konkurirati z električno energijo, producirano na novo zgrajenih jezerih; upirajo se pa tudi železniške družbe, ker se boje, da bodo izgubile mnogo tovarnega prometa, ker bo za mnogo farmerse pridelke in industrijske izdelke srednjega za-

VREME IN PODNEBJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

se priporoča, da se izogibljajo alkohola, da uživajo preprosto hrano, da si privoščijo dosti spanja ter dosti vode in soli.

Po mnenju dr. W. F. Petersena, profesorja na medicinskem oddelku illinojske univerze, vpliva vreme na človeka celo pred njegovim rojstvom. Otroci, ki so rojeni spomladaj ali pa v mesecih oktober, november in december, imajo bolj mnogo več prilike postati slavni, kakor oni, ki so rojeni v drugih letnih dobah. Sicer pa, kam bi prišli, če bi vsi ljudje je postali slavni; saj bi ne bilo na svetu prostora za spomenike in spominske plošče!

DRUŠTVENE IN DRUGI SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Nanticoke, Pa., je umrl rojak Frank Kovač, član društva Napredni Slovenci št. 156. JSKJ in ondotnega društva SNPJ. Pokojnik je bil samec in star 47 let.

V Morganville, Black Diamond, Wash., priredijo društvo treh podpornih Jednot dne 13. februarja veliko skupno zabavo in sicer v Slovenski dvorani.

Newsy

By LITTLE STAN

Ely, Minn.—Outstanding news events of the Iron Range are brought you this week, with Little Stan, your commentator, at the mike. During the past few weeks important incidents relative to our South Slavonic Catholic Union have been taking place, and Little Stan will set aside his usual broadcast of glee and hilarity to bring you the highlights in the news. Let's go to town!

Outstanding this week is the meeting of the Supreme Board at the home office here. The semi-annual audit of our Union's books is taking place, and when you read this, the group will have transacted business matters arising since the convention at Cleveland.

Present are Paul Bartel, supreme president, Waukegan; Joseph Mantel Sr., first vice president, Ely; Paul Oblock, Turtle Creek, Pa., second vice president; Anton Zbasnik, supreme secretary; Frank Tomisch, assistant supreme secretary; Louis Champa Sr., supreme treasurer, the latter three from Ely; Dr. F. J. Arch, supreme medical examiner, Pittsburgh; Anton J. Terbovec, editor-manager, Nova Doba, Cleveland; and members of the Board of Trustees: John Kumsse, chairman, of Lorain, Janko N. Rogelj of Cleveland, Andrew Milavec, Meadowlands, Pa., Matt Anzelc, Aurora, Minn., and Frank E. Vranichar, Joliet, Ill. Outgoing members of the Supreme Board also present were: John Balkovec, Pittsburgh, supreme trustee, and Miss Barbara Matessa, former assistant supreme secretary. Business matters pertaining to the growth of our Union will be transacted, foremost of which is the second national juvenile convention. Details relative to the action taken by the board will be announced in the near future, possibly next week.

Louis M. Kolar, athletic commissioner and English editor of the Nova Doba, was unable to be present at this meeting. Many of his good pals here looked forward to seeing him, especially members of the various lodge basketball teams.

Slovene Hour

Interest in the weekly Slovene broadcast over WMFG is quite marked throughout the Range. Many talented Slovenes are featured. The old-timers and youngsters sit back in soft easy chairs to listen to the harmonious Slovene music, and thrill with the parents when a song popular in the days of yore comes over the airwaves. Merchants throughout the Iron Range have contributed financially toward the continued sponsorship of the broadcast.

Ely musicians featured on the airwaves are the Shepel sisters and the Shepel instrumental trio. A recent addition was the golden voice of Johnny Ballas. His renditions of Slovene songs are proving more than popular. Soon, it is expected, he will be featured on the regular Wednesday afternoon broadcasts over the station. Down at Curly Palcher and Mikey Bachar you see large groups of fellows gathered about their radios, waiting to hear Johnny Ballas croon those lovely Slovene lullabies and love songs, done in a style that kinda tears at your insides. Lodges donated to the success of the hour, and you can be sure that they are all good listeners.

State Basketball Tourney

Preparations to conduct the third annual Minnesota state SSCU basketball tournament at

Ely on Feb. 27 and 28 are rapidly nearing completion. A meeting of athletic supervisors and supreme officers was conducted Sunday, but the results will be too late for publication this week.

On the secretarial side of things, we find that five teams will participate in the annual tourney this year: Gil-Min Lodge, No. 192, Gilbert, and four Ely teams: Gophers, Lodge No. 2; Rangers, Lodge No. 1; Hawkeyes, Lodge No. 200, and Arrowheads, Lodge No. 184. Athletic advisors are anxiously awaiting word from Chisholm relative to their entry in the tourney. The boys are looking forward to it, but so far no word, and a doubt remains in the minds of the promoters whether Chisholm will enter the annual tourney. Soudan and Eveleth will definitely not participate in the tournament this year. Letters to that effect were received from Martin L. Stepan, secretary of St. Barbara Lodge, Soudan, and Frank Urbha Jr., secretary of the Eveleth lodge. Next week a complete resume of the entire plans will be announced.

To Soudan

Jacob Pavlich was elected president of St. Barbara Lodge, No. 5, Soudan, at the annual meeting and election of officers held Jan. 24. Frank Schweiger was elected vice president, Martin L. Stepan financial secretary, Frank Planton recording secretary and Louis Chibabotti treasurer. Frank Oblak, Joseph Znidarsich and Anton Porderzay were named on the board of trustees.

The meeting was marked by the retirement of John Dragavan Sr. as secretary of the lodge, after he had served for the long space of 29 straight years. During that time he has done much to assure the continued growth of our Union. Twenty-nine years is a long time to serve the organization, and it indicates the quality of the man. High honors are due him for his splendid work. Although retiring from active office, Mr. Dragavan will still plug for the continued success of the organization. Meantime Martin L. Stepan will carry on, and all of us who really know Martin feel assured that he will carry the job to even greater heights. A new auditorium-gymnasium was recently constructed at Soudan, and perhaps next year the younger element will be included in the state basketball tourney.

City League

Meantime the Gophers are setting the pace in the city basketball circles, copping four straight games within the past few weeks. Their crucial week opened last Monday when they encountered the tough Rangers, Italians and Co-ops in three successive games. Although the boys are hard fighters and nice players, it appears that one and possibly two defeats may blemish their perfect record to date. The Arrowheads, Rangers and Hawkeyes are fighting for runner-up positions in the first half of team play. Everyone is looking forward to the SSCU tourney with interest.

Model

Our SSCU is represented by a model Supreme Board, it was indicated. Of the entire group there are only two who smoke, and these fellows are not "heavy" smokers. Janko Rogelj lights one once in a while, as does our supreme secretary, Anton Zbasnik. Outside of that we don't know and can't think of any others. Ah, yes, that means that Little Stan must also reform.

Andrew Milavec, Meadow-

Lodge No. 94 Commences Bowling Series

Waukegan, Ill.—St. Rochus Lodge, No. 94, SSCU, finally got the ball rolling for 1937, and on a grand scale.

Four teams of members got together Sunday, Jan. 24, on the bowling alleys, including one team of ladies. Which means that 20 bowlers participated and twice that many spectators—all members of the lodge.

The ladies' team klegled the Shenanigans, and they sure did show their colors by defeating the men by 181 pins. Kate Petrovic was high with a 435 series for the ladies, while A. Stanonik came second with 432 for the men. (Good work, girls.)

Our president, A. Kobal, complained about the gutters being magnetized. L. Terchek could not get control over his sweeping hook and agreed heartily with President Kobal. We'll have to see what can be done about this.

In the other match the challengers routed the Regulars in three very exciting games. L. Nagode featured with a 510 series for the winners, while the old maestro M. Kirn, with 505, was high for the losers. All in all everyone at the alleys enjoyed themselves.

The bowling season is getting short, but look out for St. Rochus. They are going to do big things before it is over. We have our Regulars who are all over 40 years of age. Then the Challengers, who like to get into the hair of the Regulars. The Shenanigans are the team that are waiting for all comers. Either on the alleys or off the alleys, their motto is to do anything any time, anywhere. The ladies are the wonders. Considering the number of games they have bowled to date, they are doing very well.

Joliet, Chicago, please notice. How about an interlodge series?

LADIES

K. Petrovic	145	151	139
Mauser	114	76	130
M. Petrovic	103	117	121
Ilc	96	146	102
Maryan J.	124	125	114
Totals	582	615	606

SHENANIGANS

A. Stanonik	165	128	139
J. Terchek	159	122	112
Kobal	44	49	73
L. Terchek	67	101	90
Gosar	110	106	157
Totals	545	506	571

REGULARS

Jelovašek	151	162	164
Ogrin	135	157	153
Petrovic	111	159	169
Mivshak	125	124	165
M. Kirn	158	194	153
Totals	680	796	804

CHALLENGERS

M. Zupec	163	160	180
V. Divek	132	175	153
Rode	140	140	140
F. Stanonik	141	167	184
L. Nagode	168	184	158
Totals	744	826	815

Martin Zupec, Athl. Supvr., No. 94, SSCU.

lands, Pa., and Frank E. Vranichar, Joliet, Ill., dropped in The Ely Shopper and spent several minutes gossiping about the things of the day. The two men, you know, are members of the Supreme Board, here for the semi-annual session. Andrew tells of Peter Elash, Pennsylvania, who always reads articles by Little Stan, who really is a big, husky six-footer. Tsk, tsk!

The juvenile issue will be out very soon now. Have you juveniles submitted an article? If not, you better sit down and begin writing now! Meantime, until next week—

Stanley Pechaver, No. 2, SSCU.

Cleveland Bowling

Cleveland, O.—Last Sunday the Pittsburghers took three games from the National Stars to move into first place, as the Colorado Sunshiners slipped into second place when they lost three to the Pathfinders. Arrowheads took three from the Happy-Go-Luckies, while the Cardinals took two from the Indians. The scores appear below this article.

Here is something that may interest the readers. About two weeks ago Mathew Molk and Sylvia Jelercic made a wager, to the effect that Mattie was to treat the girls' team if he failed to make a strike. Sure enough, Mattie missed. So the girls asked for candy, beer, coca-cola, etc. Can you imagine the girls' astonishment when Mattie returned with five glasses of milk? Some treat! Add to Frank "Samson" Drobnic's red pin another colored venture; this time a green headpin for Sylvia Jelercic.

COLORADO SUNSHINES

F. Sluga	181	157	191
A. Vidmar	132	152	144
J. Champa	152	148	149
A. Sluga	210	179	148
A. Laurich	157	180	136
Totals	832	816	768

PATHFINDERS

P. Krall	191	149	147
V. Drobnic	157	139	132
J. Koren	178	147	154
M. Molk	137	144	136
F. Drobnic	146	212	198
Handicap	28	28	28
Totals	837	819	795

ARROWHEADS

A. Guzik	165	139	161
E. Stucin	138	117	141
A. Yurkovich	106	88	115
R. Bogolin	122	126	127
M. Perdan	126	131	113
Handicap	130	130	130
Totals	787	731	787

HAPPY-GO-LUCKIES

Blind	140	140	140
A. Jelercic	141	140	150
F. Zupancic	152	100	142
E. Rupert	142	149	133
J. Kovitch	149	144	129
Totals	724	673	694

NATIONAL STARS

M. Skufca	104	148	123
C. Stucin	103	102	92
Blind	105	105	105
J. Macek	102	98	76
S. Jelercic	115	146	141
Handicap	257	257	257
Totals	786	856	794

PITTSBURGHERS

B. Rupert	162	192	194
F. Jankovich	154	190	171
C. Wohlgemuth	191	183	157
A. Perdan	192	129	142
M. Krall	171	165	141
Totals	870	859	805

CARDINALS

J. Glavic	193	142	171
Blind	140	140	140
Blind	140	140	140
J. Lunka	148	143	204
W. Krall	144	134	166
Totals	765	699	821

INDIANS

C. Mandel	180	122	160
Blind	140	140	140
J. Laurich	128	156	150
J. Merhar	166	180	142
G. Kovitch	144	140	175
Totals	758	738	767

Frank "Lefty" Jaklich, Secretary.

Schedule of Interlodge League Basketball

- Wednesday, Feb. 3
  - Serbians vs. Clairwoods.
  - Pioneers vs. George Washingtons.
  - St. Josephs vs. Socas.
  - Buckeyes vs. Spartans.
- Wednesday, Feb. 10
  - Washingtons vs. Clairwoods.
  - Buckeyes vs. Serbians.
  - Spartans vs. St. Josephs.
  - Pioneers vs. Socas.
- Wednesday, Feb. 17
  - Spartans vs. Clairwoods.
  - St. Josephs vs. Washingtons.
  - Serbians vs. Socas.
  - Pioneers, Buckeyes, bye.

Waukegan Lodge Changes Name to Wauke-Waugans

Waukegan, Ill.—The Comrades are dead—long live the WAU-KE-WAU-GANS. At the last monthly meeting, Lodge No. 193, SSCU, by a Roosevelt landslide voted to oust the name Comrades, and voted in the name of Wau-Ke-Wau-Gan. Also, the elections of officers were held. Frank Zupec was re-elected president; Victor Belec, secretary; John Furlan, treasurer; Christine Kobal, recording secretary; John Bartel, organizer and sentinel; Jack Strazer, chairman board of trustees; Louise Rode, athletic supervisor; Frank Belec, publicity committee; Dr. L. Kompare, lodge physician. Meetings will be held every third Sunday, starting at 10 a. m.

Plans for a benefit party are being made by Chris Kobal, L. Dolence and Josie Zupec, acting on the committee.

The Stanzack Brothers defeated the Wauke-Waugans in a return match, by a score of 2744 to 2681. It was a thrilling match all the way through. Stanzacks were leading by 14 pins at the end of the first game, while the Wauke-Waugans led the series by 5 pins at the end of the second game. However, Stanzacks took the last game and the match by 63 pins. Mollie led the Wauke-Waugans with a big 634, while Abie led the Stanzacks with a series of 589.

WAUKEE-WAUGANS

Strazer	159	172	120
Mollie	215	237	182
Belec	181	195	162
Podobnik	193	175	172
Zupec	183	135	200
Totals	931	914	836

STANZACK BROS.

Cooks	210	176	167
Buck	166	212	211
Abie	223	160	159
Pete	159	166	185
Turk	187	181	182
Totals	945	895	904

Frank Belec.

DEEP APPRECIATION

Joliet, Ill.—"A friend in need is a friend indeed!" No one can really prove the truth in this trite statement until he has been a witness at such a time when a saying as this becomes a reality. When a dear and loved one enters the eternal kingdom, friends of the bereaved prove their friendship a true and loyal one.

So it is at this time that we desire to express, not as a matter of routine, but as a deep and lasting appreciation, our most heartfelt and sincere thanks to all friends and relatives who so graciously and willingly offered their aid and service to us, at the time of the death of my daughter and our sister, Frances, who completed her earthly duties on Sunday, Jan. 3, 1937.

We desire to thank the SS. Peter and Paul Lodge as well as the Ladies of SSCU, who were most kind and gracious. Our assurance of deep gratitude is extended to Anne Jevitz and John Jevitz Jr. for their touching and splendid articles which appeared in the Nova Doba.

All spiritual and floral bouquets were deeply acknowledged, as was the use of the many automobiles.

We value greatly the help of all who aided us, and extend a sincere thank you to all.

Mrs. Frances Kosick and Family.

Judge: Do you understand the nature of an oath?

Boy: Do I? Ain't I your caddy?

With the Betsy Ross

Cleveland, O.—Mike Krall was elected chairman of the Betsy Ross entertainment committee at its meeting held last week. Bob Rupert was elected recording secretary. This committee decided and already has made plans to hold a Valentine Dance after the lodge meeting which will take place on Thursday, Feb. 11.

We hope to see some of our brothers and sisters from Col-linwood Boosters and George Washington lodges. Frankie Yankovich will furnish the music. I am sure that a good time will be had by all in attendance. A word to the bowlers: Try and be on hand early next Sunday at Dan's alleys.

Mary Perdan, No. 186, SSCU.

TRIBUTES

to Frances Kosick

Joliet, Ill.—First member of the Ladies of the SSCU to pass away. Frances died on Jan. 3, 1937.

"I will always remember Frances for her ever willingness to assist when and where help was most needed."—Celia Jevitz.

"Gone, dear Frances, gone forever; How I'll miss your smiling face. But you'll let me to remember None on earth can take your place."—Helen Kozlica.

"To me Frances will always be remembered by her outstanding disposition and her cheerful smile."—Elizabeth Jevitz.

"Words fail me when I try to describe my high regard for Frances. Her ideal character shall remain with me always."—Jule Adamich.

"Frances insisting that I occupy the comfortable armchair in which she had been relaxing is a vivid spectacle among my cherished memories of her. I'll continually pray that she has a seat of honor in the kingdom of her Maker."—Lucille M. Jevitz.

"Frances' sweet smile and pleasant disposition will ever be remembered and greatly missed by all who knew her."—Frances C. Vranichar.

"Pure of heart, mind and body. — A gentle woman who loved and was loved! — These are only a few of the kind remembrances I have of Frances. However, these and many more such memories will remain with me till I meet her in the land of eternal 'dreams,' where she now partakes of unbiased happiness."—Anne I. Jevitz.

"A noble soul whom God doth lend;

A wonderful club member, a faithful friend; Always so patient, sweet and kind; What a wonderful memory she leaves behind!"

—Ann Munich.

"... that mild mannered, sympathetic and sweet-faced young girl. I wonder why she was taken away?"—Lottie Jevitz.

"A little 'Florence Nightingale,' continually nursing one on the road to happiness! She knew not the meaning of frowns, for she herself excelled in charity, happiness and laughter."—Lucille J. Jevitz.

Ladies of the SSCU.

—Compiled by Anne and Elizabeth Jevitz, President and Secretary, respectively.

Soudan Local Starts Year With Good Ideas

Soudan, Minn.—St. Barbara Lodge, No. 5, SSCU, installed the following officers for the year 1937 at its regular monthly meeting held Jan. 24: Jacob Pavlich, president; F. Schweiger, vice president; M. L. Stepan, financial secretary; F. Planton, recording secretary; Louis Chibabotti, treasurer; F. Oblak, chairman board of trustees; Joseph Znidarsich and Anton Porderzay, trustees.

Some of the readers will note the omission of Bro. John Dragavan, a member who held the office of secretary for 29 years. The writer was elected in his place, and it is his sincere hope that he can continue to execute the duties required of him as faithfully as that of the retired secretary.

A word to our members, particularly the English-speaking: Our lodge is what we make it. We cannot expect to see it grow, be very active, if we are content to sit back and let the other fellow shoulder the entire responsibility. The local, like all organized groups, requires the co-operation of each individual. Further, the lodge officers are powerless without the active support of its component members, and regardless of how hard they try to contribute to its progress, it shall avail them but a small iota. However, let the component members evince an interest in the lodge, and you can rest assured that the officers will be only too glad to lead in ideas and management.

M. L. Stepan, Sec'y.

Strikes in Germany

Despite drastic censorship, news is seeping out of Germany that the workers are becoming more rebellious against the slave conditions imposed by Hitlerism.

At the D. & W. Motor Works at Spandau, near Berlin, the workers struck when they were informed of a pending wage cut from 1.02 marks to 0.94 marks per hour. Despite the appeal of the company, the police, the sending of emergency squads and the arrest of a number of workers, the strikers remained firm.

At the motor works of Bauer & Schauberte, in the Rhineland, a similar strike took place in which more than 1,500 men participated. The strike was the answer of the workers to the announcement that hourly wages in a special technical department employing only 44 men would be cut 25 per cent. Ignoring the threats of Nazi officials, all workers struck in solidarity with their 44 comrades with the result that the wage cut was not put into effect.

A third instance in the strike of the Auto Union, near Berlin, where wage cuts averaging about 20 per cent were announced. The workers assembled in the factory yards and started noisy demonstrations. Police and Nazi Storm Troops, who had been called "to keep order," remained passive. After three hours the management decided to give in to the workers' demands and they returned to their jobs.

The steady advance in the cost of living is also creating widespread dissatisfaction and the Nazi politicians are having great difficulty to check the increasing protestations.—Cleveland Citizen.

About \$715,000,000 is spent annually in the United States for drugs, including home remedies and patent medicines.

DOPISI

Braddock, Pa.

Ze več kot mesec dni je preteklo od časa, ko se je vršila božična veselica treh tukajšnjih društev v litvinski dvorani. Sobrat Anton Rednak je otvoril program, pozdravil navzoče in omenil v kakšen namen smo se zbrali. Nato je predstavil kot prvega govornika starega pionirja, sobrata J. A. Germa, ki je napravil lep govor, seveda bolj na kratko, kakor mu je bilo naročeno. Za njim je nastopil A. Rožanec, tajnik društva SNPJ, in nato predsednik društva SSPZ, ki predstavlja primernim govorom pozdravila navzoče. Sobrat Rednak je nato pozdravil mladino iz North Braddocka, ki nam je zapela par lepih božičnih pesmi. Petje je bilo sprejeto z aplavzom. Nato je nastopil sivoobrati Miklavž, ki je naznanil, da bo obdaroval vse navzoče. Seveda je bil tudi sprejet s ploskanjem. Najprej je bila obdarovana mladina, ki spada k društvom, potem ona, ki ne spada k društvom, potem vse ženske in končno vsi moški, stari in mladi. Sploh so bili deležni daril vsi navzoči.

Po Miklavževem obdarovanju se je razvil ples in druga zabava, ki spada zraven. Dvorana, ki je precej obširna, je bila polna v zgornjih in spodnjih prostorih. Seveda, če tri društva skupaj primejo, morejo že nekaj pokazati. Vsem omenjenim društvom bi priporočal, da za prihodnji božični spet na sličen način razveselimo našo mladino.

Ker sem že ravno pri pisanju, naj še nekoliko omenim "party," katere sem bil deležen pri prijatelju in sobratu Antonu Kosoglavu v Claridgu dne 16. januarja. Povabljen sem bil od njegove sinuhe, da pridem tja ob osmi uri. Pa se že tako pripeti, da kadar bi človek rad kam šel, pride kakšen zadržek. Bil sem zaposlen z društvenimi računi, s katerimi sem bil gotov šele ob polni devetih, nakar sem naročil sinu, da "ošira" Lizo, da se peljemo v Claridge. Dospeli smo tja šele ob pol desetih. Kljub temu zakasnenju je bil sprejem nad vse prijazen in priščen, združen z vsestranskimi najboljšimi željami. Potem pa smo se pri najboljši postrežbi zabavali do tretje ure zjutraj. Sobratu Kosoglavu in njegovi prijazni družini želim zdravja in zadovoljstva do skrajnih mej življenja.

Martin Hudale,
tajnik društva št. 31 JSKJ.

De Pue, Ill.

Najprvo naj omenim glede tukajšnjih delavskih razmer, ki so se že malo zboljšale; delamo po 5 dni, oziroma po 40 ur na teden; sicer so se res plače malo dvignile, a so pa tudi cene življenjskih potrebščin poskočile; torej nismo nič na boljšem kakor prej z manjšo plačo. Zaposleni tudi še nismo vsi; dosti jih dela pri WPA projektih.

Na društvenem polju smo pa tudi bolj počasni; pa vseeno smo dobili v naše društvo št. 130 dva nova člana, zdaj zopet eno članico za naš mladinski oddelek.

Zvedel sem, da se je teta "storklja" oglasila pri družini Wysocky, materino ime je bilo poprej Margaret Meršek; oba sta člana našega društva, tako pričakujem, da bo tudi njih hčerka. Čemu pa tudi ne? Saj nimajo starši za vpis nič stroškov. Po novih pravilih dobijo celo \$5.00 takoj po rojstvu otroka, ako ga vpišejo tekom 30 dni v društvo in Jednoto. Te ugodnosti gotovo ne bodo starši prezrli, ker ima otrok plačan asmesment skoro

za dobo treh let, ne da bi jih to kaj veljalo ali stalo. Boljših ugodnosti ni sedaj nikjer za otroke kot pri naši JSKJ.

Zdaj pa naj poročam še o veliki nesreči, ki je zadela te dni dva pilota, ko sta vodila svoj aeroplan iz Bostona v Moline, Ill. Kakih šest milj od tukaj je letalo padlo v reko Illinois in se zakopalo v dno vode. Šele čez tri dni so našli razbito letalo in ona dva pilota privezana k aeroplanu; eden izmed ponesrečencev je imel starše v Moline, Ill.

Nadalje naj tudi omenim, da je pred par tedni tukaj umrl rojak Mihael Bodlaj, doma iz Vač nad Litijo; pred nekaj leti mu je umrla žena; živita pa še dve hčeri v Jugoslaviji.

Še nekaj! Tukajšnji Slovenski Narodni Dom priredi maskaradno veselico na pustni večer, dne 9. februarja. Razdeljene bodo lepe nagrade za maske, fina godba in dobra postrežba. In ker so društva delničarji Doma, se jih vabi na kar največ mogoče številno udeležbo. Pridite maskirani. Morda odnese našo društvo prvo nagrado? Vabimo tudi rojake iz okolice, La Salle, Peru, Oglesby in Moline.

Bratski pozdrav!

Ignac Benkše,
tajnik društva št. 130, JSKJ.

Blaine, Ohio.

Naznanjam vsemu članstvu našega društva Napredni Slovenci, št. 155 JSKJ, da sem dobil brzojavko iz Nanticoke, Pa., da je ondi umrl naš sobrat Frank Kovač, ki je svoječasno živel tukaj v Blaine.

Zelo smo bili vsi iznenadeni njegove smrti, toda njej se ne moremo izogniti. Pokojnik Frank je bil vedno naprednega mišljenja in je rad skrbel tukaj pri nas za društvo ter našo JSKJ kakor tudi za društvo SNPJ v Nanticoke, katerega je bil pokojnik predsednik.

V brzojavki je bilo omenjeno, da bo pokopan že v 36 urah; razdalja je pa med nami do onega mesta okrog 400 milj. Ker se pa tu pri nas nahaja rojak Edvard Supan, ki je doma iz Nanticoke, Pa., mi je rekel: "O.K. Če dobimo bus, kajti vlak je ravno odšel, pa grem še jaz na pogreb in k mojim staršem."

Za odhod sva imela samo 45 minut časa, pa sva srečno dospela v Nanticoke ravno pol ure pred pogrebom.

Težko mi je bilo pri srcu pogledati mrtvega društvenega sobrata, ter položil sem na njegovo krsto društvene žalne trakove in društveno regalijo v zadnji pozdrav in spomin. Lani na Zahvalni dan smo razvili našo zastavo; rabili smo dve trakove; res je žalosten tak slučaj in pokojnega Franka bo mo vsi pogrešali tukaj in gotovo tudi v Nanticoke, kjer je živel več let.

Pokojnik je bil poškodovan pred več leti in je skoraj izgubil roko, da ni bil več za težko delo. Postavil si je malo trgovino s slaščicami tako, da se je preživljal. Slišal sem pogovore več odločnih rojakov, da ga bodo hudo pogrešali, ker so se pri njem vedno shajali. Pokojnik je bil samec in star 47 let.

Najprej se lepo zahvaljujem družini Supan in družini Renko za lepo postrežbo, in sobratu Ustarju starejšemu, ki mi je malo razkazal okolico Nanticoke. Najlepša hvala pa družini Renko, ki so stali na strani pokojnemu Franku.

Dragi nam pokojnik! Počivaj mirno v ameriški grudi; za Tebo žaluje naše društvo in Te bo ohranilo v blagem spominu!

Pozdrav vsem čitateljem tega lista.

Paul Ilovar, tajnik.

Tacoma, Wash.

Naznanjam članstvu našega društva Slovan št. 176 sklep zadnje januarске seje, da bo vsak član in članica našega društva primoran plačati 25 centov izrednega asesmenta za mesec februar.

Gotovo je vam vsem dobro znano, da smo našo društveno blagajno precej izčrpali, ker nismo zadnjih par let plačevali nobenega asesmenta za upravne stroške; torej smo bili sedaj prisiljeni razpisati ta posebni asesment za mesec februar, kar izvolite blagohotno upoštevati.

S pozdravom,

Frank Udovich, tajnik.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

VSAK PREDSEDNIK Zednjjenih držav od leta 1901 ima posebno telesno stražo, ki ga spremlja na vseh njegovih potih. Ta straža je bila organizirana šele potem, ko je bil predsednik McKinley ustreljen. Stražo tvorijo posebni izbrani detektivi, ki v civilnih oblekah sledijo predsedniku kot senca.

Poveljnik te straže je polkovnik E. W. Starling, ki mora skrbeti, da gre na vseh predsedniških potovanjih, daljših ali krajših, vse natančno po programu. On daje povelja lokalnim oblastim, kuharjem in natakarjem, lokalnim govornikom, vodstvom hotelov, policiji, strojevodjem itd. On je sploh edini mož na svetu, katerega mora tudi predsednik v takih ozirih ubogati.

KAKOR ZNANO, ima predsednik Roosevelt, kamorkoli gre, posebno telesno stražo enega moža, ker mu ena njegova noga ne služi dobro, kar je posledica otroške paralize, na kateri je trpel pred leti. Več let je opravljal ta pošel Gus Gennerich, ki pa je ob priliki nedavnega predsednikovega poseta v Buenos Airesu vsled srčne napake naglo umrl. Njegovo mesto je prevzel Thomas E. Squalters, bivši nogometni igralec. Zanimivo je, da je pokojni predsednikov tesni stražnik Gus Gennerich bil slovanskega in sicer poljskega pokolenja, rojen nekje v Pennsylvaniji. Predsednik se je seznanil z njim, ko je bil Gennerich policist v New Yorku.

NEBRASKA je prva država naše Unije, ki je dobila enozbornično legislaturo, katerega je pričela zborovati letos 5. januarja. Vse ostale države imajo dvozborno legislaturo, sestojajo iz poslanske zbornice in senata. Za enozbornično legislaturo se je posebno boril sivoobrati zvezni senator George W. Norris. Državna ustava je bila v to svrhu spremenjena potom splošnega glasovanja. Spremenjena ustava določa, da ne more biti več kot 50 postavodajalcev, da morajo biti izvoljeni na nestranskih platformi in da njihova skupna letna plača ne sme presežati \$37,500 na leto. Sedanja zbornica Nebraskе šteje 43 poslancev. Senator Norris je prepričan, da bo enozbornična legislatura bolj odgovorna željam volilcev, kakor so po navadi dvozbornoje postavodajale. Več drugih držav se zanjima za novo enozbornično legislaturo v Nebraski in, če se bo tam dobro obnesla, prišle bodo legislature ene same zbornice polagoma tudi v drugih državah v prakso.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s prve strani)

čilno kožno znamenje in morda se bo dala po njem ugotoviti njegova identiteta. Iz raznih krajev Srbije so se že javile matere, ki so v dneh po prevratu izgubile svoje otroke, a dokler vse poizvedbe niso končane, bo pač moral ostati neznan mladenič gost beograjske policije.

Na Brankovem trgu v Zemunu stoji stara pritlična hiša, ki je že tako poškodovana, da jo bo treba menda porušiti. To je Kuzmanovičeva hiša in stari prebivalci Zemuna obžalujejo njeno propadanje, ker so s hišo zvezani dragoceni spomini in tudi zgodovinski dogodki. V tej hiši je živel in umrl mati pesnika Radičevića. V njej pa je prebival kot pregnanec pol drugo leto tudi pokojni Nikola Pašić. Poleg Kuzmanovičeve hiše je bila nekaj prva zemunska tiskarna, last Miloša Grabovačkega, ki je bil znan pod vzdevkom "Srbini". Tiskarna je igrala važno vlogo v borbi, ki jo je vodila nekdanja srbska radikalna stranka proti Obrenovičevemu režimu. V njej so

družbo potom razkošnih gostij, ki stanejo od 50 do 100 tisoč dolarjev. To ob času, ko so milijoni državljanov brez dela in zaslužka in mnogi izmed njih na robu pomanjkanja in stradanja. Med temi je milijone volilcev, ki logično smatrajo potratnost bogatinov za izživljanje revnih slojev, in ob prilikah volitev ne bodo tega pozabili. Večji davki in manj prilik za zbiranje velikih bogastev bo maščevanje proletarcev napram bogatim slojem. Časopisje poskrbi, da o taki potratni bogatašev izvedo tudi tisti, ki jim dostikrat manjka 95 centov do dolarja.

Bogati Richard N. Johnson v Baltimoru je nedavno za svojo hčerko pripravil razkošen banket v plesni dvorani Alcazar hotela, ki je stal blizu \$100,000. Dvorana je bila izpremenjena v krassen oranžni vrst. Oranžna drevesa so bila umetna, toda na drevesih so bile prave zrele oranže in tudi pravo oranžno cvetje. Med vrstami oranž pa se je vil jarek za "namakanje," po katerem je žuborel pravi importirani šampanjec.

V PRAGI na Češkoslovaškem se morajo šolski otroci učiti peti jugoslovansko himno v srbskem, rumunsko pa v rumunskem jeziku, kar vsekakor ni lahka reč. Vzrok za ta odlok šolskih oblasti leži v dejstvu, da so Češkoslovaška, Jugoslavija in Rumunija članice Male entente in se visoke osebnosti vseh treh držav včasih medsebojno obiskujejo.

V BUDIMPESTI je na svojem posvetu umrl bivši nadvojvoda Friderik, vrhovni poveljnik avstro-ogrške vojske v svetovni vojni. Rojen je bil leta 1856 in v vojaško službo je stopil leta 1871 ter je leta 1905 postal generalni inspektor. Ob pričetku svetovne vojne je bil imenovan za vrhovnega poveljnika vojske, v decembru 1914 pa za maršala. Po smrti cesarja Franca Jožefa ga je cesar Karel leta 1917 odstavil kot vrhovnega poveljnika. Po svojih prednikih je nadvojvoda Friderik podedoval velika posestva na ozemlju nekdanje avstro-ogrške monarhije. Njegova posestva so obsegala 154,672 hektarov zemlje v 55 okoliških s 141 pristavami in 45 gozdni-mi revirji. Stiri petine posesti so bile v nasledstvenih državah ter so bile po končani vojni konfiscirane. Njegovo je bilo tudi veleposestvo Belje v Jugoslaviji.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s prve strani)

čilno kožno znamenje in morda se bo dala po njem ugotoviti njegova identiteta. Iz raznih krajev Srbije so se že javile matere, ki so v dneh po prevratu izgubile svoje otroke, a dokler vse poizvedbe niso končane, bo pač moral ostati neznan mladenič gost beograjske policije.

Na Brankovem trgu v Zemunu stoji stara pritlična hiša, ki je že tako poškodovana, da jo bo treba menda porušiti. To je Kuzmanovičeva hiša in stari prebivalci Zemuna obžalujejo njeno propadanje, ker so s hišo zvezani dragoceni spomini in tudi zgodovinski dogodki. V tej hiši je živel in umrl mati pesnika Radičevića. V njej pa je prebival kot pregnanec pol drugo leto tudi pokojni Nikola Pašić. Poleg Kuzmanovičeve hiše je bila nekaj prva zemunska tiskarna, last Miloša Grabovačkega, ki je bil znan pod vzdevkom "Srbini". Tiskarna je igrala važno vlogo v borbi, ki jo je vodila nekdanja srbska radikalna stranka proti Obrenovičevemu režimu. V njej so

se skrivaj tiskali strankini progla-si, kar je bilo zelo težko in nevarno, zakaj srbska policija je imela zvezo z zemunsko policijo, ki je posebno pazila na Miloša "Srbina" in na njegovo početje. V tiskarni pa so bili vendarle tiskani letaki ter srečno, spet z velikimi težavami prenešeni v Srbijo.

Po uporu proti Obrenovičevemu režimu, po takozvani za-ječarski buni je Pašić pribežal v Zemun in zglasil se je pri tiskarju Milošu, ki mu je preskrbel skrivališče v Kuzmanovičevi hiši. Beograjska policija je domnevala, da se Pašić skriva v Zemunu. Stopila je v stike z zemunsko policijo, a vse iskani-je bilo brezuspešno. Pašić je bil tako dobro skrit v Kuzmanovičevi hiši, da ga niso mogli najti. S seboj je prinesel tudi mnogo spisov. Po njegovem naročilu je tiskar Miloš tiskal razne letake za Srbijo, a vse je bilo skrito tako temeljito, da tudi nočne preiskave niso spravile ničesar na dan. Svoje spise je skrival Pašić v dimniku svojega skrivališča.

Vse to skrivanje v dobi pol-drugega leta pa bo ostalo večna skrivnost. Pašić o vsem tem ni ničesar povedal ali zapisal, njegov zaupnik Miloš Grabovački pa je tudi že davno mrtev. Dočakal je še svetovno vojno, vsa vojna leta je bil interniran, po osvoboditvi pa je umrl pri svoji hčerki, ki je dobila službo v občinski ubožnici.

Nušićev "Dr." v zagrebški drami. Največji jugoslovanski komediograf Branislav Nušić je v svoji visoki starosti priredil naši kulturni javnosti prijetno presenečenje: Spisal je svojo nemara najboljšo komedijo iz povojnega Beograda—"Dr." Po zadnjem dobrem dramskem delu "Beograd nekad i sad" je objavil dve manj uspehi komediji "Ožaloščeno porodico" in "Ujež," nato se je zopet dvignil in v komediji "Dr." prekosil svoja znana dela iz mlajših let. Tudi to dokazuje, koliko mladostnih duševnih sil je še ostalo našemu najstarejšemu dramatik. Kritika je navdušeno sprejela najnovejšo Nušićevo delo in ga primerjala z deli Gogolja in Moliera, da nekdo je novo igro označil za najgledljiva komedijo v slovanski dramatikoleg "Revizorja."

Nušićev "Dr." je duhovita satira na neko družbo, ki smatra, da lahko za denar vse kupiš, kar je gotovo značilna komponenta povojne moralne krize sploh. Prav ta ost daje Nušićevemu delu pomen, ki presega ožje domače okolje. Originalni zapletljaj z zameno osebnosti je vtisnil novi komediji vprav klasično obeležje. Komediograf Nušić sicer zabava gledališče, vendar ne več samo površno, temveč sega globoko v vse hibe in napake naše družbe in naših ljudi, ter kot izborni satirik sili publiko, da razmišlja o vseh teh važnih zadevah svojega časa. Zopet je stari mojster izvrstno karikirjal kontraste v beograjskem okolju.

Zviti, primitivni in bogati "gazda" Zivota ima sina Milorada, ki se ne mara učiti in rajši ponočuje. Oče pa zahteva za vsako ceno, da naj sin dostavi svojemu imenu še doktorski naziv, češ, da le-ta odpira vsa vrata in nudi možnost, da doseže najvišje položaje. Zato pošlje "gazda" nadarjenega, a siromašnega Miloradovega tovariša Velimira z Miloradovimi dokumenti na univerzo v Švico, da tam doseže za njegovega sina doktorat. To je vozle vse komedije in vir neskončnih zapletljajev. Vse se razpleta, kakor je bilo zasnovano: Velimir prinese Miloradu doktorat in sedaj hoče njegov oče, da bi postal še docent, samo zato, da

se lahko poroči z ministrovno hčerko. Velimir se je pa v Švico oženil, seveda tudi pod Miloradovim imenom. Njegova žena Klara pride s sinom v Beograd in postane končno res Miloradova žena. Vrstijo se sila komični prizori in publika se doslovnostreše od smeha.

Avtor hudo smeši in napada predvsem one, ki mislijo, da lahko z denarjem vse kupijo, kakor tudi moderne zakone, "provodadžike," ki obligatno posredujejo pri ženitvah, nadalje dobrotvorke ter sploh vse osebe iz beograjskega malomeščanskega okolja. "Dr." učinkuje kljub vsem zapletljajem prepričevalno in sodobno ter vpliva na človeka kar oživljaljoče. Nušićeva komedija je tako svojevrsna, da zahteva čisto svoj ansambel, ki ga nima niti zagrebško gledališče.

Tovarna stotakov v Rasinji. Staro resnico, da je v prvi vrsti gonilna sila ponarejevalcev denarja sama strast in šele v zadnji vrsti želja po dobičku, potrjuje tudi zadeva, s katero se bavi zdaj zagrebška policija. V vasi Rasinji pri Ludbregu so odkrili "tovarno" stotakov, katero je uredil 32-letni sodar Štefan Matijević. Njegova obrt je pešala in ker je imel veliko veselje do rezbarstva in je že nekajkrat prodal prav lepe izdelke, je prišel Štefan na idejo, da bi poizkusil napraviti tudi bankovce. Stotak je večkrat preisal in se popolnoma pogledil v njegove ornamente. Nabavil si je barve in ko je risbo pobarval, je bil uspeha tako vesel, da se je lotil izdelave klišeev. Za material je uporabil navadne šolarske tablice, v katere je z največjim trudom skrbno vdolbel vse poteze. V svoji strasti je delal noč in dan, svoje izdelke je izpopolnjeval in naposled izdelal nekaj bankovcev, ki so bili videti tako dobri, da bi se dali spraviti v promet. Ker sam ni bil za tako delo, se je zatekel v Koprivnici k prijatelju Josipu Valterju, brezposelnemu kleparju. Ta je bil takoj pripravljen in že prvi dan je zamenjal dva ponarejena stotaka. Uspeha je bil tako vesel, da je šel v gostilno, zapil tam drobiž, a ko je bil pijan, je metal na mizo tudi ponarejene stotake. Na ta način je prišla vaska tovarna stotakov v kriminal.

Nušićev "Dr." je duhovita satira na neko družbo, ki smatra, da lahko za denar vse kupiš, kar je gotovo značilna komponenta povojne moralne krize sploh. Prav ta ost daje Nušićevemu delu pomen, ki presega ožje domače okolje. Originalni zapletljaj z zameno osebnosti je vtisnil novi komediji vprav klasično obeležje. Komediograf Nušić sicer zabava gledališče, vendar ne več samo površno, temveč sega globoko v vse hibe in napake naše družbe in naših ljudi, ter kot izborni satirik sili publiko, da razmišlja o vseh teh važnih zadevah svojega časa. Zopet je stari mojster izvrstno karikirjal kontraste v beograjskem okolju.

Nušićev "Dr." je duhovita satira na neko družbo, ki smatra, da lahko za denar vse kupiš, kar je gotovo značilna komponenta povojne moralne krize sploh. Prav ta ost daje Nušićevemu delu pomen, ki presega ožje domače okolje. Originalni zapletljaj z zameno osebnosti je vtisnil novi komediji vprav klasično obeležje. Komediograf Nušić sicer zabava gledališče, vendar ne več samo površno, temveč sega globoko v vse hibe in napake naše družbe in naših ljudi, ter kot izborni satirik sili publiko, da razmišlja o vseh teh važnih zadevah svojega časa. Zopet je stari mojster izvrstno karikirjal kontraste v beograjskem okolju.

Nekaj škotskih in židovskih

Najbolj škopi so škoti iz mesta Aberdeena. Tam je bil doma tudi lastnik cirkusa, ki je moral nekoč odpotovati v London.

Pri tej priložnosti se je zelo zanimal za reklamo, ki bi jo morda lahko uporabil doma. Na nekem gledališču je zagledal napis:

"Ljudem, ki so starejši kakor 90 let, ni treba plačati vstopnine."

Ko se je vrnil domov, je napisal nad blagajno svojega cirkusa:

"Ljudem, ki so starejši od 90 let, ni treba plačati vstopnine," n'spodaj s prav majhnimi črkami: "če pridejo v spremstvu staršev..."

Dva škota sta bila dobra potapljača. Za penny sta stavila, kdo bo dalje časa vzdržal pod vodo.

Potopila sta se. Odtlej se noben izmed njiju ni prikazal iz vode.

Škot je hotel kupiti na starini darilo, da bi ga poslal svojemu prijatelju za poroko. Toda vse mu je bilo predrago. Naposled je zagledal v nekem kotu ostanke vaze, ki se je razbila na deset kosov.

Vprašal je, koliko stane, in ker je bila skoraj zastoj, je ku-

pil črepinje in prosil starinarja, naj to njegovemu prijatelju pošlje po pošti. Prijatelj bo seveda prepričan, da se je stara vaza razbila med potjo...

Čez nekaj dni je prejel od prijatelja naslednje pismo:

"Prav lepo se ti zahvaljujem za vazo. Zelo lepo je bilo, da si zaviil vsak košček posebej."

Škot je zalotil svojo ženo z ljubimcem.

"Ha," je vzklilnil, "zdaj vaju pa imam! Postavite se drug za drugega, da bom oba z enim strelom ugonobil."

Škot je hotel dati svojo družino fotografirati. Želel je, da bi se vsi držali razigrano, toda stali so resno kakor svetniki v pratiki. Kakšna pa bo fotografija, če se ne bodo smejali! Prigovarjal jim je, naj se smejejo, pa ni nič pomagalo. Naposled pa se je le spomnil pravega. Seže v žep in prinese iz njega pest drobiža.

"Takole," reče, "otroci, vsak bo dobil desetico!"

Tedaj se zjasne vsem obraz od sreče. Fotograf pritisne in se zahvali.

"Takole, otroci," pravi oče, "zdaj pa desetice nazaj!"

Zidje so zelo snažni ljudje. Zlasti gališki. Tam, pravijo, reče zjutraj Salomon svoji ženi: "Sara, prinesi mi nogavice, v kotu stojijo."

Gospod Afterdult je žid in zato ni nič čudnega, če je zelo prebrisan. Pa še škop poleg. Moral bi iti k zdravniku, pa se mu zdi škoda denarja.

Zadnjič pa je v družini srečal znanega zdravnika in je hotel po ovinkih zastoj zvedeti, kaj naj stori, da bo ozdravel.

"Veste, gospod doktor," je dejal: "Nekega bolnika poznam, ki ima hudo želodčno bolezen. Včasih kar tuli od bolečin. Kaj bi vi v takem primeru storili?"

"Najbrž bi tudi tulil," je odvrnil zdravnik.

Iz urada glavnega tajnika

From the Office of Supreme Secretary, SSCU

NOVOPRISTOPLI ČLANI V DECEMBRU 1936

Dr. št. Lodge	Odrasli	Mladinski
1	1	1
2		1
3	1	
5	1	
9	1	
16	1	
20	1	
26	2	
28	2	1
29	2	
30	1	
35	1	
44	1	1
45	1	
47	1	
49	2	
57	1	
66	1	1
71	1	
77	1	
79	1	1
83	1	
84	1	1
88	2	
94	1	1
99	1	
109	1	1
111	1	
119	1	
120	1	
129	1	
130	1	
132	2	
133	1	
149	1	1
155	1	
158	1	
159	1	3
163	1	1
168	1	2
173	2	1
193	1	1
200	1	
201	1	
202	1	2
207	2	
216	1	1
225	2	
229	1	

Odraslih — Adult..... 46
Mladinskih — Juvenile..... 22

Skupaj 68

Knut Hamsun:

BLAGOSLOV ZEMLJE

(Prevedel Rudolf Kresal)

Tako, ti hočeš tudi zdaj proč? je dejal. — In če bi bilo tako? je odvrnila. — Kaj moreš potovati? — Kaj ne morem? Ti misliš, da sem v škripcih, ker prihaja zima, toda jaz dobim v Bergenu lahko vsak čas službo. — Tedaj je Aksel mirno dejal: Tega zadržaj vsekakor ne moreš! Kaj pa, saj dobiš otroka? — Otroka? Ne, o katerem otroku pa govoriš? — Aksel se je zastrmel v njo. Kaj je Barbro znorela?

Nekaj drugega je bilo, da je bil Aksel sam malce nepreviden: odkar si jo je bil začel obljudljati, je nastopal z malo preveč gotovostjo; to je bilo nespametno, saj mu ni bilo treba, da ji je tolikokrat ugovarjal in dražil, ni bilo treba, da ji je spomladaj vprav ukazal saditi krompir, za silo bi ga bil lahko sam vsadil. Če bi bila kdaj poročena, potem da, tedaj bi že prišel čas, ko bi lahko pokazal, da je gospodar, do tedaj pa je moral delati s pametjo in popuščati.

Ali najbolj sramotna je bila stvar vprav s tem kontoristom, z Elizejem, ki je z gladkim govoričenjem in s palico pripohajkaval semkaj. Kaj je bilo to kako vedenje za zaročeno dekle v njenem stanju! Kaj si je bilo kaj hudega sploh mogoče misliti? Dozdaj je bil Aksel brez tekmeča. Da, tako se je izpremenil položaj!

Tukaj so zate novi časopisi, je dejal Aksel. In tu je neka malenkost, ki sem jo kupil za tebe. Poglej, če ti je všeč. — Bila je mrzla. Čeprav sta oba bila skoro vrela kavo, je odgovorila ledeno: Stavim, da je zlat prstan, katerega si mi obljubil že pred letom dni.

Tu pa se je vsekakor zarekla, kajti bil je res prstan. Zlat prstan vsekakor ni bil in takega ji tudi ni nikoli obljubil, na to se je zdaj spomnila; toda bil je srebrni prstan z dvema pozlačenima rokama, torej pravi s karatnim žigom žigosan. Toda ah, to nesrečno bivanje v Bergenu! Barbro je videla tam prave zaročne prstane, le kar nič naj je kdo ne poskuša nalagati! — Ta prstan lahko sam obdržiš, je dejala. — Kaj pa mu manjka? — Kaj mu manjka? Nič mu ne manjka, je odgovorila. S temi besedami je vstala in pričela pospravljati mizo. — Saj za zdaj imaš lahko tega, pozneje se bo dobil že še kak drug, je dejal Aksel. — Na to ni Barbro nič odgovorila.

Sicer je bila Barbro ta večer kar zlobna. Kaj ni nov srebrni prstan vreden zahvale? Ta gosposki kontorist ji je brž ko ne zmešal glavo. Aksel se ni mogel vzdržati, da bi ne rekel, kaj ima ta Elizej vedno iskati tu. Kaj hoče od tebe. — Od mene? — Kaj ta človek ne vidi, kako je s teboj? Kaj te ne vidi? — Barbro se je postavila pred Aksela in dejala: Ti, najbrže misliš, da si me navezal nase, toda videl boš, da je vse to zlagano. — Tako, je dejal Aksel. — In boš videl, da tudi pojdem od tod. — Na to je Aksel samo skremžil usta v rahel nasmech ali tega ni storil niti odkrito niti očitno, kajti ni je hotel dražiti. Potem je rekel pomirjevalno kakor otroku: No, bodi zdaj dobra, Barbro. Saj veš, ti in jaz.

In seveda, pozno ponoči se je končalo s tem, da se je Barbro sprijaznila in zaspala celo s srebrnim prstanom na prstu.

O, saj bo še vse dobro! Za oba v koči je postalo res spet vse dobro, toda za Elizeja slabše. Zalitev, ki jo je utrpel, mu je bilo težko premagati. Ker ni vedel za historijo, je mislil, da ga je Barbro imela za norca iz same zlobne; Barbro s širokega razgleda je bila malo preveč predrzna, kljub dejstvu, da je bila v Bergenu.

Fotografijo je vrnil Barbri na ta način, da jo je neke noči sam prinesel in ji jo vrgel v senik, kjer je imela svoje ležišče. — Vendar pa tega nikakor ni storil sirovo ali nevljudno, ne, še daleč ne; dolgo je tupal po vratih, da bi jo zbudil in ko se je oprla na laketi in vprašala: Kaj nocoj ne najdeš poti noter? ga je to zaupljivo vprašanje zbudilo kakor s šivanko ali s sabljo; toda ni vpil, temveč je spustil fotografijo lepo na pod. In potem je šel svojo pot. Šel. V resnici je šel samo nekaj korakov, potem je pričel teči, teči; bil je zelo razburjen, da, kar vesel, in v prsih mu je srce zbijalo; za nekim grmom se je ustavil in se je ozrl, ne, nje ni bilo za njim! Ah, tako na pol je upal in upal! In če bi mu bila tako vsaj malo naklonjenosti pokazala. Pa k vragu, potem pa tudi njemu ni treba tako teči, če mu ne sledi za petami, samo v srcaji in spodnjicah, obupan, kar povsem ubit zaradi sebe in zaupljivega vprašanja, ki ni bilo namenjeno njemu.

Šel je domov, brez palice in ne da bi bil živčgal, ne, on ni bil nič več velik gospod. Zbodljaj v prsa ni malenkost!

In je bilo mar s tem končano? Neke nedelje je šel spet doli, samo da bi vohunil. S skoro neverjetno bolesto potrdljivostjo je ležal oprežujoč za grmom in strmlet tja proti koči. Ko je nazadnje opazil, da se je začelo življenje in gibanje na kmetiji, mu je bilo, ko da je povsem uničen. Aksel in Barbro sta stopila iz koč in šla skupaj v hlev. Zdaj sta bila drug do drugega nežna, da, imela sta prijazno uro, šla sta z roko v roki, on ji je hotel pač v hlevu pomagati. Pa naj kdo kaj reče.

Elizej je opazoval par z izrazom, ko da je vse izgubil, kakor da je popolnoma strt. Morda je mislil približno tako-le: Ona gre z roko v roki z Akselom Stromom, kako je do tega prišla, ne vem; nekoč je ovijala svoje roke okrog mene. Izginila sta v hlev. No, zaradi mene! Prava reč! Kaj naj bi bil ležal v tem grmovju in pozabil samega sebe? To naj bi bil on storil, da bi legel na zemljo in tako samega sebe pozabil? Kdo pa je bila ona? On pa ni bil nihče drugi kakor on. O, še enkrat: Prava reč!

Skočil je pokonci in stal tam zravn. Potem je listje in resje otresel s hlač in se spet visoko zravnal. Njegova jeza in prevzetnost sta na čuden način stopili na dan: bil je obupan in začel je peti neko nemalo lahkomišno pesem. In če je potem najhujša mesta vprav nalašč pel nekoliko glasneje, mu je na obrazu ležal neki iskren izraz.

19

Izakup se je iz vasi vrnil s konjem. Kajpada, kupil je konja od uradnega sluga, bil je, kakor je dejal Geissler, na prodaj, toda veljal je dvesto in štirideset kron, kar šestdeset tolarjev. Cene konj so poskočile naravnost v nedosegljivost; v Izakovih otroških letih si dobil najboljša konje po petdeset tolarjev.

(Dalje prihodnjič.)

Državljanstvo ameriških Jugoslovanov

Jugoslovanska vlada ne priznava v vseh primerih ameriškega državljanstva, katero so si pridobili rojaki, rojeni v Jugoslaviji, in celo v Zedinjenih državah rojene ljudi jugoslovanskega pokolenja ne smatra vselj za ameriške državljanje. Tako se večkrat zgodilo, da jugoslovanske oblasti vkinjele v vojaško službo mlade moške jugoslovanskega pokolenja, ki pridejo na obisk v Jugoslavijo, brez oziroma nato, da so bili isti rojeni v Zedinjenih državah ali pa so se tu naturalizirali. Med Jugoslavije in Zedinjenimi državami namreč ni pogodbe, da Jugoslovani, ki se v Zedinjenih državah naturalizirajo, avtomatično prenehajo biti jugoslovanski državljan.

V ljubljanskem dnevniku "Jutro" je bil dne 5. januarja priložen članek, ki govori o notranjem ministru Jugoslavije, ki se čuje jugoslovanskim izseljencem v Ameriki, katerega spodaj dobesedno pričbamo. Mladi moške jugoslovanskega pokolenja, četudi so ameriški državljanji po naturalizaciji ali po rojstvu, naj bi omenjeni članek pazljivo prečitali, da bodo vedeli, kaj jih čaka, če bi jih slučajno prijel za želja obiskati Jugoslavijo. (Ured. Nova Doba).

Vprašanje državljanov naših ljudi, ki so se izselili v Ameriko, nam zadaja skrbi in ustvarja nezaželjene spore z ameriški oblasti. Ameriške izseljenke oblasti se trudijo, da pošljejo domov vse nezaželjene osebe, zlasti tiste, ki so jih ameriška sodišča obsodila na ječo radi kakšnih zločinov. Ameriške oblasti se obračajo do naših diplomatskih in konzularnih zastopnikov, da takšnim osebam izdajo potne dokumente za vrnitev v domovino. Po drugi strani pa delajo naše oblasti prave zapreke tistim našim rojakom, ki so se bili izselili v Ameriko in si tam pridobili z naturalizacijo ameriško državljanstvo in so prišli k nam z ameriški potnimi listi na obisk k svojim družinam.

Takšne naše rojake jemljemo ali v našo vojsko, če so pa vojaški rok že prestali, ne vidirajo njihovih potnih dokumentov, ker jih imamo za naše državljanje, saj niso prosili za črtanje iz državljanstva, po določbah zakona o državljanstvu.

Toda o državljanem statusu teh naših rojakov je treba presojati ne samo po določbah sedanega našega zakona o državljanstvu, temveč je treba vpoštevati tudi prejšnje zakonske določbe, mednarodne konvencije in mirovne pogodbe. Zato je treba vprašanje državljanstva teh naših rojakov deliti v dve kategoriji in sicer: v osebe, ki so se izselile pred 1. decembrom 1918, in v osebe, ki so se izselile po tem roku.

Osebe, ki so se izselile pred 1. decembrom 1918 s področja, kjer so veljale določbe o državljanstvu avstrijskega državljanstva, in določbe o državljanstvu iz leta 1879, so izgubile državljanstvo bivše avstrogrške monarhije z izselitvijo in nedovoljeno odsotnostjo iz države na osnovi izseljenkega patenta od 24. marca 1882, ki se je raztegnil tudi na bivšo Hrvatsko in Slavonijo s patentom z dne 29. novembra 1882.

Pozneje, ko je bivša avstrogrška monarhija sklenila konvencijo z USA, so 20. septembra 1870 državljanji avstrogrške monarhije izgubili svoje državljanstvo, če so živeli 5 let na področju USA in si tam pridobili ameriško državljanstvo.

Zato vse osebe, ki so se izselile s področja bivše avstrogrške monarhije in si pridobile ameriško državljanstvo, bodisi z izselitvijo in nedovoljeno odsotnostjo, bodisi na podlagi konvencije dne 1. decembra 1918 niso bile avstrogrski državljanji in se nanje sploh niso mogle izvajati določbe mirovne pogodbe. Torej njih ne moremo imeti za svoje državljanje ne ter nasproti njim izvesti naš zakon o državljanstvu, ne glede na to, da so se rodili na področjih, ki so prišla v našo kraljevino.

To se nanaša tudi na vse tiste osebe, katerih državljanstvo je derivatnega značaja, to je na njihove žene in otroke, ki so bili ob naturalizaciji še mladoletni.

Vse tiste osebe, ki so se izselile po 1. decembru 1918 s področja, kjer so bili v veljavi gori omenjeni zakoni, v kolikor si niso pridobile z opcijo našega državljanstva in so se naturalizirale v Ameriki, preden je stopil v veljavo naš zakon o državljanstvu, se prav tako ne morejo smatrati za naše državljanje in nasproti njim ni mogoče izvajati današnjega zakona o državljanstvu.

Osebe, ki so se izselile po uveljavljenju našega zakona o državljanstvu kot naši državljanji, čeprav so si pridobili tuje državljanstvo, se imajo po našem zakonu o državljanstvu tudi nadalje smatrati za naše državljanje, razen če niso po redni poti izstopile iz našega državljanstva ali pa ga izgubile po načinu, ki ga navaja zakon.

Banske uprave bodo odredile podrejenim občinskim upravam, da ne smejo izdajati domovnih izseljenecem za katere gre, dokler ne vprašajo banske uprave, ali se domovnica sme izdati ali ne. Banske uprave pa imajo presoditi zadevo po gornjih navodilih in izdati potrebne in smotrne naredbe.

Blaš Jurko: **Moje dogodivščine** **SABLJASTVO**

Če bi mi bilo dano živeti v srednjem veku, bi bil imeniten vitez, junak turnirjev. Če bi bil rojen na jugu, bi bil slaven hajduk. Tako pa sem se moral zadovoljiti s tem, da sem ljubil in gojil viteško sabljanje že iz mladih nog.

Sabljanje je priporočljiva stvar, osvežuje kri, krepi telo, bistri duha, vžiga pogum. Junakom pa svet daje priznanje in spoštovanje.

Vročeraven in srborit, kakor sem bil zmirom, sem si zgodaj želel borbe. S pilo sem si zbrusil sabljo, da bi koga kdaj poročal z njo, toda nikogar ni bilo, ki bi mi bil hotel nuditi priliko in vzrok. Moral sem torej kaj ukreniti.

Nasekal sem si par drogov nad tri metre dolgih, osti sem ovil s cunjami. Pripravil sem liter vina in plat dišečega hleba. Pa sem klical in vabil vsakogar, ki bi imel pogum, da si natoči vina in me nato z drogov suva v glavo, prsi, kamor hoče. Jaz pa da se bom branil s sabljo.

Pa se je javil korajžen fant Andrejče, za krojača se je učil, širok in visok je bil, mojih let. Z veseljem je povzvil vino in kruh. Nato pa zagradi pripravljene droge in suva v mene na vso moč. Divje suva, hudo in gesto, nič ne gleda, kam udriha. Z vso vmeno se branim, saj sicer bi me bil pohabil za vse življenje.

V vroči borbi sem bil nasprotniku že parkrat presekal droge in čim krajši je postajal, bliže sva si prihajala. Nevarnost je rasla.

Tedaj Andrejče lopne z vso silo z drogom proti moji glavi, a jaz zavijam sabljo in odbijem udarec. Pri tem mu ranim roko, iz nje v močnem curku brizgne kri, tla so pordečena. Namah mi je prešla bojevitost.

Posadim ga na tla, nudim mu vode, izperem in obvežem mu rano, prinesem mu pečenke in vina, ki ga s slastjo obilo povžije. In kmalu leže v travo in zaspi.

Ko sem ga zvečer zbudil, ni vedel prav nič o rani, ki se je lepo zacelila.

Postal je kljub temu dober krojač, marsikatero obleko mi je naredil. Jaz pa sem bil zdaj potreben o tem, da se je sablji treba boriti s sabljo, a ne z lesenim drogom.

K sreči sem v šoli imel tovariša, ki me je pravilno in temeljito izveščal v sabljanju. Ta je bil preživel nekaj časa v kadetnici, pa jo je moral zapustiti, ker se je preveč navduševal za slovansko Rusijo. Krasen dečko je bil, drzen in hiter sabljač.

V začetku sem se moral vaditi s palico, v držaju ovito z žico. Nato sem vežbal s pravo sabljo. Na glavo sem si dal dva klobuka. In kmalu so me razkričali, kako spreten sabljač sem, da vsakogar uženem.

Tudi realčani so gojili ta sport, med njimi je bil najhujši neki Berger. Ta me je izzval k boju. Določila sva čas, objavila razglas, v nedeljo tamintam ob dveh se bova tolkla po zobeh.

Točno sva bila na mestu, oba v popolni opremi na dvorišču med hišami. Ob zidovju se je gnetlo občinstvo, z balkonov in oken so gledali ljudje in navduševali zdaj tega, zdaj onega.

Postaviva se s čelom proti čelu, pozdraviva se po predpisu, sablji križava, s cepetom se bližava.

Prvi naskok fintiram in izzvani udarec pariram. Takoj nato pa bliskoma vsekam kvarto, ki obsedi tako dobro, da je nasprotnik nenadoma brez sablje, v loku mu je bila zletela iz roke. Ploskanje in klici!

Rahlo krvavečo roko mu tovariši obvežejo, nato nadaljujeva boj.

S sabljo v roki planem kakor lev na nasprotnika, zadenem ga v levo in desno. Divji aplavz!

Tako sem častno zmagal v borbi.

Kadar sem odslej stopal po mariborskih ulicah, so klobuki letali z glav študentom, pomočnikom, vajencem, otrokom, ki so me srečevali s spoštovanjem in občudovanjem. Tako sem zelo zgodaj postal srečen lastnik slavnega imena, ker me je vzpodbujalo k novim činom.

BURSKI GENERAL

V letu, ko so se v Južni Afriki tolkli Angleži z junaki Buri, je župnikoval na B. župnik moj dobi prijatelj J. Spomnil sem se nanj, ko mi je bila žena odšla v Rim in sem potreboval dobrega vina zanjo in zase.

Napregel sem voziček in nanj naložil prazen sodček. Od jutra do noči sem potoval, ves me je bil prijatelj ob prihodu. Preko polnoči me je gostil, zjutraj pa, nedelja je bila, sem vstal že k šesti maši.

To so me Bizelčani v cerkvi gledali! Bil sem oblečen v gor nještajerski kroj, imel sem rdeč telovnik, z zlatom oblit, jirhovnice okrašene z vezinami, na dolgi verižici preko trebuha množico tolarjev, širok usnjen pas, z lahorjevimi listi vezen. Takega človeka pač še niso nikdar videli ti ljudje.

Po maši so vpraševali župnika, kdo bi tujec mogel biti. Župnik pa je bil šaljivec in jim je natvezel, da je to general, poveljnik burske vojske, ki širom Evrope išče prostovoljcev za vojno z Angleži. Da dobro plačuje z zlatimi tolarji kar vnaprej. Naj bi se torej oglašil pri njem, kdor hoče, da ga vpiše med svoje bojevnike.

Pa se je zbralo nekaj fantov in mož, ki bi bili radi šli z menoj v Afriko. Do treh popoldne so me čakali pred župniščem. Skrivaj sem se moral odpeljati s sodčkom dobrega vina. In še za vozom so vpili, naj jih vendar ne imam za norca, da mi ne bo žal, če jih sprejemem.

"Ne zadržujte me, mudri se mi!" sem jim klical voza. "Pravkar so mi Angleži poslali telegram, ki v njem že za jutri napovedujejo odločilno bitko z mojo vojsko. Mudri se mi v Afriko!"

In sem krepko švrknil z bičem po konjičku.

Čemu vojne?

Dve stoletji stare besede, ki so napisane kakor za današnji dan.

Stari Jonatan Swift, nesmrtni stvaritelj Liliputancev in Guliverja, je zapisal pred dobrimi 200 leti:

Gospod me je vprašal, iz kakšnih vzrokov nastajajo običajno vojne. Odgovoril sem, da so vzroki neštevilni in da bom omenil samo nekatere. Včasih povzročijo vojne vladarji, ki nikoli ne verjamejo, da imajo dovolj zemlje in ljudi pod seboj; včasih jih povzroča tudi pokvarjenost ministrov, ki zapletajo svoje gospode v vojno, da bi zadušili vpitje podložnikov zavoljo slabe vlade ali da bi dali temu vpitju drugo smer; tudi določene razlike v naziranju so veljale več milijonov človeških življenj, n. pr. v naziranju, dali je meso kruh ali kruh meso, da-li sestoji sok določene jagode iz krvi ali vina, da-li naj smatramo žvižganje za pregreho ali čednost, da-li je boljše kol poljubiti ali vreči v ogenj, končno v naziranju, kako se oblačimo najbolje, črno, belo, rdečo ali sivo, ali naj bo suknya dolga ali kratka, ozka ali široka, umazana ali čista. Nobene druge vojne niso bile tako besne in krvave in nobene niso trajale tako dolgo kakor tiste, ki so jih povzročile razlike v mišljenju, posebno če so bili sporni predmeti neznanstni.

Včasih nastane spor med dvema vladarjema, da bi se odločilo, kateri izmed obeh naj tretjemu vzame njegove dežele, pri čemer pa nima nobeden izmed obeh kakšno pravico nampram tretjemu. Včasih se spre kakšen vladar z drugim iz skrbi, da se bo začel ta z njim prepirati. Včasih tudi zato, ker se smatra baje za šibkega. Včasih pa hočejo naši sosedi imeti nekaj, kar je naše, ali pa imajo stvari, ki bi jih mi hoteli imeti, in potem se oboji bojujemo, dokler niso drugi vzeli naše stvari ali pa mi njihovo. Prav lahko je opravičiti ta vzrok vojne in ta napad na drugo deželo, če je ljudstvo zavoljo gladu oslabele, če ga je obiskala kuga ali pa če ga je zmedla državljanska vojna. Prav lahko je nadalje opravičiti, če napovemo vojno svojemu najbližjemu zavezniku, čim je kateri izmed njegovih mest pripravno za

nas ali pa če ima neko ozemlje takšen položaj, da more našo ozemlje zaokrožiti. Če pošlje kakšen vladar svoje vojne sile proti drugemu narodu, kjer je ljudstvo obubožalo ali pa je nevedno, tedaj sme upravičeno polovico tega ljudstva pobiti, drugo pa spremeniti v sužnje, da jih bo civiliziral in jim odpravil barbarski načini življenja. Če je neki vladar poiskal pomoči drugega, da bi se rešil pred tujim napadom, tedaj je nadalje kraljevsko častno in pogosto postopanje, da zaveznik, ko je napadalec čega sovražnika pregnal, vzame deželo v svojo last in vladarja, katerega je rešil, ubije, zapre ali prežene. Zveza za krvnem sorodstvu ali po zakonju je pogost vzrok vojne, čim bližje je sorodstvo, tem večja je nagnjenost do sporov.

KRATKA VOJNA

Ob začetku petega meseca španske državljanske vojne se spomnili angleški listi na to, da je najkrajša dosedanja vojna bila pred 40 leti. V avgustu 1896 je sultan sansbarski napovedal angleškemu kralju vojno. Nato je angleška križarka, ki se je mudila v bližini Sansbarja, nemudoma začela streljati na sultanovo palačo in je vrhu tega potopila edino sansbarsko vojno ladjo. Točno 37 minut po vojni napovedi je sultan pobegnil iz palače in nad njo se je pojavila bela zastava. Tako kraljevo vojno ni bilo še nikoli v zgodovini.

KILA ALI HERNIA

Klinika za zdravljenje iste brez operacije

Na tej kliniki se tudi zdravijo vse osebe veins (razširjene žile), hydrocele, Fistula, fissure, hemorrhoids (zlata žila) in varicocele.

Dr. M. A. Brandon

426 Broadway Bldg. Lorain.

* Klinike se tudi obdržujejo v Carter hotelu v Clevelandu, O. (vsako sredo popoldne) in v Columbusu, O. v uradu dr. E. P. Benedicta, 1205 1/2 N. High St.

SKUPNA POTOVANJA

Kakor vsako leto, priredimo tudi letos več skupnih izletov, da tako do mo rojakom priliko, da potujejo stari karj z družbi svojih rojakov.

17. marca — Velikonočno potovanje — na modernem orjaškem brzopotniku NORMANDIE. Potniki dospo v Ljubljano na Veliko sredo. 5. maja — Majske potovanje — na gigantnem rekordnem brzopotniku QUEEN MARY. Potniki dospo v Ljubljano iz New Yorka v 7 dneh. 5. junija — Skupno potovanje — rektino v Dubrovnik in Trst na znamenitem parniku Italijanske linije VULCANIA.

16. junija — Glavno skupno potovanje na orjaškem modernem brzopotniku NORMANDIE. Potnike tega potovanja spremlja prav do Ljubljane poseben spremljevalec.

Za nadaljne informacije o cenah, kart, potnih listih, permitih itd. pišite na spodaj navedeni naslov.

Ako hočete potovati ob drugem mesu in s kakim drugim parnikom, nam ravno tako pišite, ker mi zastopamo vse linije in parnike in vam lahko pristojevo v vsakem slučaju.

Cene za pošiljanje denarja: Za \$ 5.00 200 Din. Za \$ 6.50 50 Din. Za \$ 7.25 300 Din. Za \$ 6.40 100 Din. Za \$ 11.65 500 Din. Za \$ 12.25 200 Din. Za \$ 23.00 1.000 Din. Za \$ 29.00 500 Din. Za \$ 45.00 2.000 Din. Za \$ 57.00 1.000 Din.

Pri višjih zneskih sorazmeren popust. Pošiljamo tudi v dolarjih.

Notarska opravila.

V vseh drugih zadevah, v katerih si sami ne morete pomagati, se obrnite na nas, kajti mi specializiramo vseni zadevami s stariim krajem.

Vsa pisma in druge pošiljke naslovite na:

LEO ZAKRAJŠEK GENERAL TRAVEL SERVICE, INC. 302 East 72nd St. New York, N. Y.

ZELITE BITI AMERIŠKI DRŽAVLJAN?

Potem morate dobiti potrebne nauke iz najnovjše knjžice, ki jih ima v zalogi

Ameriška Domovina 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VAŽNO ZA VSAKOGA

KADAR pošiljate denar v stari kraj; KADAR ste namenjeni v stari kraj; KADAR želite koga in starega kraja; KADAR prodajate za vse boljše parnike po najnižji ceni in seveda tudi za vse izlete.

Potniki so s našim posredovanjem vedno zadovoljni.

Denarne pošiljke izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem tečaju.

V JUGOSLAVIJO V ITALIJO Za \$ 2.55 100 Din. Za \$ 6.50 100 Lir. Za \$ 5.00 200 Din. Za \$ 12.25 200 Lir. Za \$ 7.20 300 Din. Za \$ 30.00 500 Lir. Za \$ 11.70 500 Din. Za \$ 37.00 1.000 Lir. Za \$ 22.00 1.000 Din. Za \$ 12.50 2.000 Lir. Za \$ 45.00 2.000 Din. Za \$ 167.50 3.000 Lir. Ker se cene sedaj hitro menjajo so navedene cene podvržene spremembi gori ali doli. Pošiljamo tudi denar brezovno in izvršujemo ispalila v dolarjih.

V Vašem lastnem interesu je, da pišite nam, predno se družje poslužite, za cene in pojasnila.

Slovenic Publishing Co. (Glas Naroda—Travel Bureau) 216 West 18 St. New York, N. Y.

GLAS NARODA

NAJSTAREJŠI NEODVISNI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

Je najbolj razširjen slovenski list v Ameriki; domača vsakodnevna svetovna novost; najboljša izvirna poročila iz stare domovine; mnogo šale in prevodov romanov najboljših pisateljev.

Pošljite \$1.00

In pričel ga bomo pošiljali.

Vsa pisma naslovite na:

GLAS NARODA 216 W. 18th St., New York, N. Y.